

Rakentaja

Numero 9 • Perjantai 13.9.2013

MP2 Itella Oyj

Asfaltointia Janakkalassa sivut 12–13

Aluetoimistojen päivystysajat muuttuvat sivu 24

Toiminnanjohtaja Juha Pantzar muistuttaa, että Takuu-Säätiö on ainoa taho, joka oikeasti puhuu velallisten äänellä.

”Suomalainen haluaa maksaa velkansa”

Juha Pantzar näkee työsään velallisten hädän.

Johanna Hellsten

Tili tuli, tili meni. Pesukone ja uuni hajoavat samaan aikaan. Asuntolaina ja autolaina on viritetty niin kireälle kuin mahdollista. Eihän yksi pikavippi vielä paha juttu ole? Tai laajakaistalaskun maksun siirtäminen paremmalle ajalle?

Ja eipä aikaakaan niin voi kauhistus; kovakorkoista vippiä onkin päässyt kertymään sen verran ilkeä määrä, että sitä ei enää maksetakaan ihan tuosta vaan. Oma talous horjuu kuin risumaja tuulessa. Mikä neuvoksi?

– Ylivelkaantumiselle tyypillistä tällä hetkellä on se, että perheen talous pysyy pystyssä optimitilanteessa. Käydään töissä ja voidaan saada ihan hyvää palkkaakin, mutta mitään ei jää säästöön. Isoin osa tuloista menee asumiseen, kulkemiseen ja ruokaan. Jos mitään erityistä ei tahpahu, kaikki pystytään hoitamaan,

Takuu-Säätiön toiminnanjohtaja **Juha Pantzar** kertoo.

Ongelmia alkaakin syntyä siinä vaiheessa, kun jotain yllättävää tapahtuu; avioero, lomautus tai sairastuminen voi sotkea talouden perusteellisesti.

Takuu-Säätiö on valtakunnallinen sosiaalialan järjestö, joka auttaa taloudellisessa kriisitilanteessa olevia ihmisiä maksu- ja velkaongelmissa. Pantzar on toiminut säätiön vetäjänä nyt puolitoista vuotta.

– Me edustamme tässä maassa velkaantuneiden ihmisten ääntä. Niiden, jotka ovat korviaan myöten suossa, Pantzar sanoo.

Kaikenkirjavaa väkeä

Pantzarille suurin yllätys taloon tullessa oli se, että säätiössä ei käsitelläkään vain kaikkein pienituloisimpien talousongelmia, vaan velat koettelevat tasa-arvoisesti kaikkia, sosiaaliluokkaan ja sukupuoleen katsomatta.

– Toinen yllätys oli, kuinka suoraselkäisiä velanmaksajia suomalaiset ovatkaan. Vaikka olisi miten

hankala tilanne, velat halutaan maksaa. Meillä on takauksen hakijoissa 75-vuotiaita mummoja, jotka pääsisivät helposti velkajärjestelyn piiriin, mutta kieltäytyvät siitä. He eivät halua saada velkojaan anteeksi.

Ensimmäinen kontakti avuntarvitsijoiden ja säätiön välillä on säätiön tunnetuin palvelu, Velkalinja. Sen toiminta alkoi vuonna 1995. Velkalinjalle voi kuka tahansa soittaa arkena ilmaiseksi ja saada neuvoja ammattilaisilta.

– Velkalinjalta monikaan ei saa suoraan ratkaisua ongelmiinsa, vaan se on eräänlainen ensiapu. Pääosalle soittajista se on ensimmäinen paikka, jossa hän kertoo veloistaan. Velkalinjalta ihmiset ohjataan yleensä esimerkiksi kunnan velkaneuvojen puolelle, Pantzar kertoo.

– Velkalinjan tehtävä on myös vähän rauhoitella ihmisiä; elämä ei kaadu tähän.

Pantzar kertoo huolestuneena, että viime vuonna Velkalinjalle soittajien määrässä tapahtui valtava hypähdys ylöspäin. Soittojen määrä nousi 50 prosentilla.

– Tämä vuosi ei näytä yhtään

paremmalta. Sen täytyy kertoa taloustilanteesta jotakin.

Takausta tarvitaan

Toinen säätiön tärkeimmistä tehtävistä on velkaisten ihmisten järjestelylainojen takaaminen. Se tarkoittaa sitä, että säätiö takaa kohtuullisen koron pankkilainan, jolla erilaiset vipit, kulutusluotot ja eräänntyneet laskut maksetaan kerralla pois ja velkaiselle jää maksettavakseen yksi selkeä laina.

– Tilanne on usein se, että ihmisellä on valtava velkataakka vakuudettomia lainoja niskassa ja jotain pitäisi tehdä. He eivät saa pankista lainaa maksaakseen velkansa pois, sillä siihen tarvitaan takaajaa. Siinä vaiheessa me tulemme mukaan kuvioon, Pantzar kertoo.

Säätiöön tuli viime vuonna 1 200 takaushakemusta. Säätiö takaa lainoja 2 000 ja 34 000 euron väliltä. Lainan takaisinmaksuaika saa olla korkeintaan kahdeksan vuotta ja korkona 12 kuukauden euribor kahden prosentin marginaalilla.

Juha Pantzar haluaisi parantaa erityisesti nuorten talousosaamista.

– Tällöin ihminen maksaa yhtä lainaa pankille. Kyseessä ei ole mikään uusi kulutusluotto, vaan yhteiskuntavastuun toteuttaminen.

Pantzar kertoo, että joillekin ihmisille tulee yllätyksenä se, että siinä vaiheessa lainaa pitää ihan oikeasti alkaa maksaa takaisin.

– Emme me ketään auta vasten tahtoaan. Sanon heille, että itsehän sinä olet tätä halunnut. Me olemme kuitenkin ymmärtäväisempiä kanssakulkijoita lainan kanssa kuin muut lainoittajat. Jos jotain sattuu, voi meidän kanssamme neuvotella vapaista kuukausista.

Yli 80 prosenttia takauksen saajista hoitaa kaikessa hiljaisuudessa lainansa, eikä heistä enää kuulla. Parinkymmen prosentin kanssa sen

sijaan työ jatkuu.

– Usein hakemuksessa eivät ole edes kaikki velat. Ihmisellä voi olla kymmeniä eri velkoja, eikä hän itsekään pysy niiden perässä. Hoitaa vain hätäisimmät. Me sitten perkaamme kaikki tiliotteet huolella.

Oman talouden hallinta hukassa

Oman talouden hallinta näyttäisi muuttuneen vaikeammaksi. Suomalaiset ostavat asunnonkin sen mukaan, mitä he haluavat ja tarvitsevat, eivät sen mukaan, mihin heillä on varaa. Pantzarin mukaan myös konkreettisen rahan häviäminen käytöstä on kaikenikäisten ongelma. On vaikeampi hahmottaa, mihin raha menee.

– Todellisuus hämärtyy muutenkin. Mihin esimerkiksi sairaanhoitajan palkka riittää? Ei ainakaan rap-videoiden bling bling -elämään.

Nuoret eivät saa talousopetusta kotona eivätkä koulussa.

– Kun yhdessä tutkimuksessa nuorilta kysyttiin, mikä heitä huolestuttaa eniten omassa taloudellisessa tulevaisuudessaan, yleisin vastaus oli se, että he eivät osaa hoitaa omaa talouttaan. En osaa sanoa, opetettiinkö ennen jotenkin enemmän, mutta toisaalta kulutusmahdollisuudetkaan eivät olleet kovin kummoisia.

Tällä hetkellä tietokoneessa ja mobiilissa on saatavilla kaikki maailman postimyynit, eikä rahakaan katoa heti tililtä. Rajaton piikki on auki ja syntyy käsitys, että voi hankkia mitä tahansa mistä tahansa.

– Kun minä olin nuori, oli kauppa, josta ostettiin perustavarat käteisellä ja sitten oli Anttilan ja Hobby Hallin postimyynit, joissa maksettiin postiennakolla, eli käteisellä sekini. Nyt on luotu uusia kuluttamisen mahdollisuuksia, mutta mitä se merkitsee yksilölle?

Erityisesti nuorten talousosaamiselle pitäisikin nyt tehdä jotain. Harva velkaantuu kerralla korviaan myöten. Yleensä kyseessä on pitkä prosessi.

– Meidän takaustoimintamme lähtee yleensä käyntiin vasta, kun on jo isompia velkoja. Nuorilla voi olla niitä pienempiä, ja he ovat sitten kymmenen vuoden kuluttua suossa. Olisi hyvä päästä puuttumaan tilanteeseen aikaisemmin.

Pantzarin mukaan heidän puhelinpalvelunsa ei tavoita nuoria, ja nettipalvelut ovat vielä aika surkeita.

Takuu-Säätiö

- Perustettu vuonna 1990 auttamaan laitostaustaisia tai pitkäaikaisesti avohoidossa olleita henkilöitä selviytymään kriiseistään.
- Perustajia ovat A-Klinikka-säätiö, evankelis-luterilaiset seurakunnat Oulussa, Tampereella ja Turussa, Kirkkohallitus, Rikosseuraamuslaitos, Suomen Diakonialaitosten Liitto ry, Suomen Katulähetysliitto ry, Kirkkopalvelut ja Suomen Mielenterveysseura ry.
- Toimintaa rahoittaa Raha-automaattiyhdistys.
- Säätiö antaa puhelinneuvontaa, takaa järjestelylainoja, järjestää vertaistukea, kouluttaa talous- ja velkasioissa ja edistää ja kehittää kotitalouden taloudenhallintaan ja sosiaaliturvaan liittyviä auttamiskeinoja.
- Säätiön Velkalinjan puhelinnumero on 0800-98009 ja siihen vastataan maanantaista perjantaihin kello 10–14.

– Pulaa ei ole opetusmateriaalista. Monet tahot ovat toteuttaneet verkkoon erilaisia talouslaskureita ja muuta materiaalia. Mutta kun palvelut ovat valmiit, niitä ei markkinoida nuorille. Jäädään odottamaan, että nuoret itse löytäisivät ne.

Suomen velkaantumisaste hirtittää

Takuu-Säätiö pyrkii pitämään yhteiskunnallisessa keskustelussa mukana velallisen äänen. Se tarkoittaa myös lainsäädäntöön vaikuttamista.

– Pikavippi-firmojen toimintaan tehtiin hyvä uudistus. Ei se kansakunnan kokonaisvelkaantumisastetta muuta, mutta oli niiden toiminta merkittävä ongelma. Ja sen korjaamisesta oli helppoa hakea pisteet kotiin.

Pantzarin mukaan paljon suurempi ongelma ovat isommat kulutusluotot, joihin osa pikavippiyrityksistä on siirtämässä toimintansa painopistettä.

Suomalaisten velkaantumisaste nousee vuosi vuodelta. Viimeisin luku on 117 prosenttia. Luku on kasvanut koko 2000-luvun ajan. Lainaa on siis enemmän kuin tianataan.

– Se on huolestuttavaa. Ennen tai myöhemmin on takaismaksun aika. Sillä tulee olemaan isoja vaikutuksia kansantalouteen. Yhdellä perheellä voi olla asuntolaina, autolaina ja sadalla tonnilla kulutusluottoja; lomaluottoa, kesämökkejä, veneitä, remonttilainoja. Kyllä niillä saa kasaan tolkkuttomia määriä velkaa. Kysynkin, onko oikein kannustaa sellaisia ihmisiä kuluttamaan, joilla ei ole siihen oikeasti varaa?

Pienlainaa eikä pikavippiä

Kunnilla on ollut vuodesta 2002 mahdollisuus harjoittaa sosiaalista luototustoimintaa. Se on kunnalle vapaaehtoista, mikä näkyikin siinä, että vain noin 30 kuntaa on järjestänyt palvelun.

Sosiaalisen luototuksen ideana on tarjota pienituloisille kuntalaisille pienlainoja esimerkiksi kodin ylläpitäviin hankintoihin nollakorolla. Näin hätää kärsivä ei joutuisi ottamaan kovakorkoista kulutusluottoa.

– Kaikki päättäjät puolueesta riippumatta ovat todenneet, että se on loistava malli, mutta kun se on kunnille vapaaehtoista, se joutuu tiukkoina aikoina ensimmäisenä leikkauslistalle, **Juha Pantzar** sanoo.

Takuu-Säätiö aloittaa tämän vuoden syyskuussa viiden vuoden kokeilun, jossa se alkaa harjoittaa pienlainatoimintaa kolmen sellaisen kunnan alueella, joilla ei ole omaa sosiaalista luototusta.

Edellisessä yhteisvastuukeräyksessä kerätyistä rahoista tullaan myöntämään 200–2 000 euron vakuudettomia pienlainoja.

– Me kokeilemme, voisiko joku muu taho hoitaa tätä toimintaa ostopalveluna kunnalle. Testaamme, voisiko siitä tulla kannattavaa toimintaa.

Pieni maa, iso toleranssi

Viime viikolla Nokia myi pitkän jaanamisen jälkeen matkapuhelinyksikkönsä Microsoftille. Pitkään jatkuneet vaikeudet kännyköiden myynnissä pakottivat Nokian karsiutumaan pääasiassa verkkorautaa myyväksi yritykseksi.

Kansainvälisten palkkatilastojen mukaan suomalainen tietotekniikkainsinööri ei ole pahan hintainen otus. Väittävät jopa, että Suomessa koulutettu it-insinööri on varsin pätevä rakentelemaan pieniä piipittäviä ja näpläiltäviä sähkölaitteita.

Vaikka kännykkäinsinööri olisi tehnyt pitkää päivää ilmaiseksi, Nokian puhelimet eivät olisi

menneet kaupaksi. Syy ei ollut osaamisessa, vaan ylimmän johdon strategisissa virheissä.

Suuryritykset eivät ole vastaus talouden tapaino-ongelmiin. Kun isossa kioskissa tehdään väärää päätöksiä, se näkyy ja kuuluu kauas. Iso laiva kääntyy aina hitaammin, pienempi paatti on ketterämpi talouden laineilla.

Lauantain Hesarissa kerrottiin metsäteollisuuden suuryritys UPM:n autoprojektista. Suomalaisella metsäteollisuudella on ongelma, sillä kukaan ei osta paperia. UPM:llä haluttiin löytää uusia käyttötapoja selluloosalle. Uudesta biokomposiitista haluttiin auton peltien ja muoviosien korvaajaa.

Asialle pistettiin Metropolia-ammattikorkeakoulu, jossa kehitystyötä on tehty neljän vuoden ajan.

Nähtävästi sellusta saa vielä sen verran rahaa, että uusilla tuotteilla ei ole suurta kiirettä. Sitä paitsi kehitystyö vie aikaa ja rahaa. Etenkin jos hankkeeseen satsaa oikein kunnolla eikä vain puuhastele ammattioppilaitoksen autotallissa.

Suomalainen yritysvero suosii pääomavalttaista prosessiteollisuutta. Tästä laskun maksavat paljon työvoimaa tarvitsevat yritykset. Tämä tuntuu rakennusalallakin, missä yritysjohtossa räknätään tarkkaan kuinka pienellä porukalla työnteko oikein onnistuu.

Litet land, stor tolerans

Förra veckan sålde Nokia efter ett långt vevlande sin mobiltelefonenhet till Microsoft. De långvariga svårigheterna med att sälja mobiltelefoner tvingade Nokia att rensa och bli ett företag som huvudsakligen säljer nätjärn.

Den internationella lönestatistiken visar att en finländsk dataingenjör inte är en så värst dyr krabat. Det påstås rentav att en i Finland utbildad it-ingenjör är synnerligen skicklig på att bygga små elapparater som piper och som man kan knappa på.

Nokias telefoner hade inte sålt ens om mobiltelefoningenjörerna hade arbetat långa dagar gratis. Det var inget fel på kunnandet, orsaken

finns i den högsta ledningens strategiska fel.

Storföretag är inget svar på balansproblemen i ekonomin. När man fattar fel beslut i en stor kiosk syns och hörs det vida omkring. Ett stort fartyg svänger alltid långsammare, en mindre båt flyter bättre på de ekonomiska vågorna.

Lördagens Hesari skrev om det bilprojekt som skogsindustrins storföretag UPM har. Den finländska skogsindustrin har ett problem, eftersom ingen köper papper. På UPM ville man hitta nya sätt att använda cellulosa. Man ville ersätta plåtarna och plastdelarna i bilarna med den nya biokompositen. Man lät yrkeshögskolan Metropolia reda ut saken – de har gjort utvecklingsar-

bete i fyra års tid.

Tydligt ger cellulosa fortfarande så mycket pengar att det inte brådskar så värst med nya produkter. Dessutom tar utvecklingsarbete alltid tid och pengar. I synnerhet om man satsar riktigt ordentligt och inte bara pysslar i garaget i en yrkesläroanstalt.

Den finländska företagsbeskattningen gynnar den kapitalintensiva processindustrin. Räkningen betalas av de företag som behöver mycket arbetskraft. Det här känner vi av också inom byggbranschen, där företagsledningen noggrant räknar ut ett hur litet bygggäng som klarar av jobbet.

Omia neuvotteluja kohti

Rakennusliiton hallitus päätti viime perjantaina, että emme lähde tekemään uusia työehtosopimuksia keskusjärjestösopimuksen pohjalta. Yksimielinen päätös perustui arvioon, jonka mukaan lukuisat alakohtaiset asiat jäävät hoitamatta tuposovelluksessa. Arvio perustuu liiton kokemukseen keskitetyistä tulopoliittisista kokonaisratkaisuksista, joissa olimme mukana 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa.

En toki tarkoita, että tupoi oli tuolloin virheliike. Ajat, ongelmat ja arviot olivat toiset. Jäsenten etua ajettiin liiton päättäjien mukaan parhaiten osallistamalla keskitettyihin ratkaisuihin ja tekemällä niissä jopa päänavauksia. Nyt aika ja arviot ovat toiset.

Mukaanmeno neuvoteltuun tupoon eli kasvu- ja työllisyys sopimukseen olisi käytännössä betonoinut sopimus- ja neuvottelutoiminnan kolmeksi vuodeksi. Rakennusliitolle tilanne olisi ollut sietämätön. Liiton sopimusaloilla on aina säpinää, joka vaatii puuttumista. Nykyään ei kannata sitoa käsiään niin pitkäksi aikaa. Parempi on, että eteen tulevia ongelmia voidaan ratkoa työntäjien kanssa neuvotellen ja vääntäen. Kun sopimus on auki, neuvottelu on mah-

dollista. Lokakuun lopun maakokouksessa listaamme tavoitteemme, joita riittää.

Tuossa poistetaan yksi **Paavo Lipposen** (sd.) hallituksen työttömyysturvahenkilö. Alkukarensi lyhenee takaisin viiteen päivään. Työttömille tulee myös 300 euron kuukausittainen tienestimahdollisuus korvauksen leikkautumatta. Tämän asian valmistelu tulee olemaan yhtä pitkä kuin suhkuksi mennyt kolmen päivän koulutus-oikeus viime tuossa, raamiratkaisussa.

Tupon palkkaratkaisu on EK:n ajamana äärimaltillinen. Ei vientiteollisuuskaan näin pahassa kusessa ole, mutta hyvin on propaganda mennyt perille.

Tuossa on myös sovittu eläkemaksuista, mikä pohjustaa pian alkavia neuvotteluja eläkejärjestelmän uudistamiseksi. Niissä on paljon pelissä, esittäähän eliitti työläisille lisää epävarmoja työvuosia, jotta eliitin omat eläkkeet tulevat maksetuiksi. Rakennusliitto vastustaa vähimmäiseläkeiän nostoa 63 vuodesta.

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

Miltä maailma näytti rakentajan vinkkelistä 50 vuotta sitten?

Ulkomailla

1. syyskuuta Philips esitteli C-kasetin.
2. syyskuuta terveysviranomaiset julistivat Budapestin isorokon tartunta-alueeksi.
12. syyskuuta YK:n pääsihteerin U Thantin mukaan Etelä-

Vietnam on kaottisessa tilassa hallituksen väkivallantekojen vuoksi.

16. syyskuuta Malesian liittovaltio luotiin Malaijin liittovaltion ja brittiläisten kolonioiden Singaporen ja Pohjois-Borneon yhdistyessä.

18. syyskuuta mellakoijat poltivat Britannian lähetystön Jarkartassa protestina Malesian valtion perustamiselle.

20. syyskuuta Norjan porvarillinen kokoomushallitus kaatui.

21. syyskuuta Tšekkoslovakian pääministeri **Viliam Široký** ja kuusi muuta ministeriä erotettiin.

30. syyskuuta Yhdysvallat ilmoitti lähettäneensä ensimmäisen ydinkäyttöisen satelliitin maata kiertävälle radalle.

Kotimaassa

3. syyskuuta Suomi asetti jalkaväkipataljoonaa vastaavan valmiusjoukko-osaston YK:n käyttöön.

6. syyskuuta Yhdysvaltain varapresidentti **Lyndon B. Johnson** saapui puolisonsa ja tyttärensä kanssa vierailulle Suomeen.

13. syyskuuta Helsingissä pidetyssä Finefta-kokouksessa päätettiin, että EFTA-maat poistavat kaikki tulliesteet suomalaisilta tuotteilta vuoden 1966 loppuun mennessä.

18. syyskuuta Ranskan kulttuuriministeri **André Malraux** ilmoitti, että Sorbonnen yliopistoon perustetaan suomen kielen professuuri.

20. syyskuuta vuoden 1964 talousarvioesitys annettiin eduskunnalle. Budjetin kokonaissumma oli 4,9 miljardia markkaa.

Rakentaja

Julkaisija
Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
Johanna Hellsten
Heikki Korhonen

Taitto
Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
Sltasaarenkatu 4, Helsinki
Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
Puhelin, vaihde 020 774 003
Fax 020 774 3061
Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
MikaMainos Oy
s-posti: info@mikamainos.fi
netti: www.mikamainos.fi
Puhelin (02) 235 1371

Tilauhint
12 kk 30 €

Painopaikka
Sanomapaino Oy, Forssa

Seuraava numero ilmestyy 11.10.2013

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 27.9.**

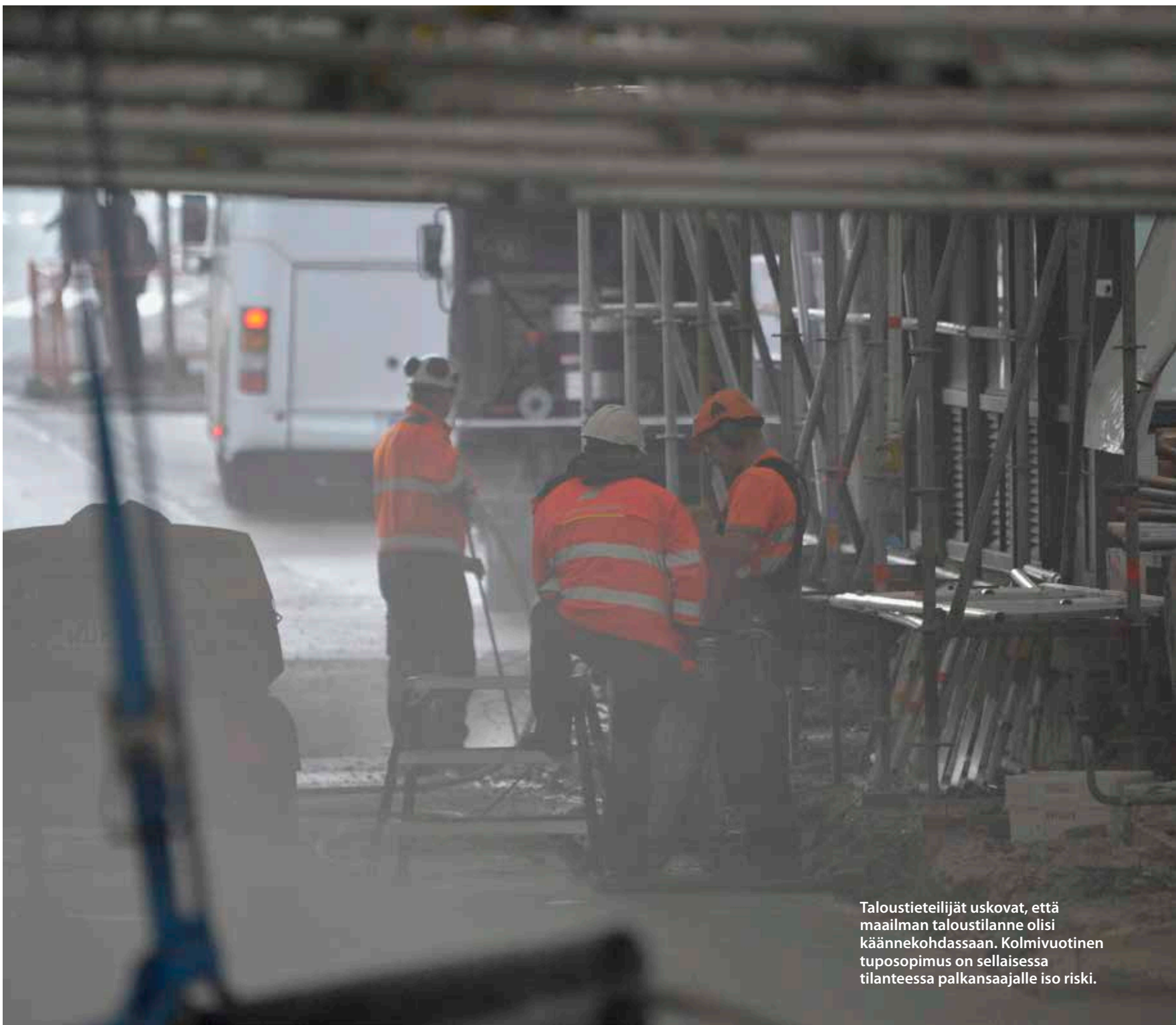
2013

Numero	Aineistopäivä	Ilmestyy
10	27.09.	11.10.
11	25.10.	08.11.
12	29.11.	13.12.

Osastojen, ilmoittajien ja avustajien kannattaa huomioida, että viimeinen lehden aineiston toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse!

Osastojen kokous- ja tapahtumailmoitukset toimitetaan osoitteella:
ilmoitukset@rakennusliitto.fi tai
Rakentaja-lehti/Ilmoitukset
PL 307, 00531 Helsinki
Osasto ilmoitusten hinta 1 €/mm.

Taloustieteilijät uskovat, että maailman taloustilanne olisi käännekohdassaan. Kolmivuotinen tuposopimus on sellaisessa tilanteessa palkansaajalle iso riski.

Rakentajat haluavat sopia omien tavoitteiden pohjalta

Rakennusliiton hallituksen mielestä työllisyyttä ei paranneta ostovoimaa leikkaamalla.

Heikki Korhonen

Rakentajat käyvät myös seuraavan työehtosopimuskierroksen omien tavoitteiden pohjalta. Rakennusliiton hallitus katsoi 6. syyskuuta, että tarjolla ollut tulopoliittinen ratkaisu olisi leikannut palkkojen ostovoimaa reilusti.

Työmarkkinajärjestöt eli työntekijöiden SAK, AKAVA, STTK ja työnantajia edustava EK rakensivat elokuun lopussa Suomeen nopeasti palkkaratkaisun, jolle annettiin nimi ”Työllisyys- ja kasvusopimus”.

Se synnyttiin salaa ylätason ratkaisuna, jonka sisältöön ammattiliitot eivät voineet vaikuttaa.

Tähän ratkaisuun liitot ja niiden jäsenet voivat ottaa kantaa vain kahdella tavalla: joko se hyväksytään tai hylätään.

Ammattiliittojen tulee ilmoittaa omille keskusjärjestöilleen 25. lokakuuta mennessä sopimuksen mukaisten ratkaisujen solmimisesta.

Rakennusliiton hallitus keskusteli sopimusesityksestä varsin laajasti omassa kokouksessaan. Sitä ennen siitä olivat mielipiteensä kertoneet liiton luottamusmiesseminaariin osallistuneet työpaikkojen ja yritysten keskeiset vaikuttajat. Näiden keskustelujen annin voi luonnehtia niin, että epäilyt sopimuksen sisältöä kohtaan kasvoivat, kun siihen perehdyttiin syvemmin.

Rakennusliiton hallituksen mielestä kyse ei ollut suinkaan vain rahasta vaan sopimusesitykseen sisältyy useita esityksiä, jotka voivat merkitä todellisia, rajujakin työ- tai eläke-ehtojen heikennyksiä.

Rakennusliitto ei omalta osaltaan halunnut antaa valtakirjaa sellaisille heikennyksille.

Niinpä rakentajien seuraavat työehtosopimusneuvottelut käydään liiton jäsenistön esille nostamien tavoitteiden pohjalta.

Liiton tavoitteita käsitellään laajasti Jyväskylässä 26.–27. lokakuuta pidettävässä maakokouksessa, jonne on saapumassa nykytietojen mukaan noin 500 rakentajaa.

Sen jälkeen neuvottelut alkane-

vat vuoden 2014 tammikuussa, sillä sopimus päättyi helmikuun lopulla.

Talonrakentajille 12 senttiä

Keskusjärjestöjen sopimusmallissa rakentajille tarjottiin samaa rahallista korotusta kuin kaikille muillekin palkkatyöllään eläville suomalaisille: 20 euroa kuukaudessa.

Normaalista sopimus käytännössä poiketen korotusta ei olisi annettu uuden sopimuksen voimaan tullessa tai välittömästi sen jälkeen. Korotus olisi tullut heinäkuussa 2014.

Se olisi nostanut esimerkiksi nelospalkkaryhmässä olevien talonrakentajien taulukkopalkkaa 12 senttiä tunnilta.

Seuraava sopimuskorotus olisi tullut heinäkuussa 2015 ja sen suuruus olisi ollut 0,4 prosenttia eli nelosryhmässä oleville talonrakentajille viisi senttiä.

Esityksen mukaan kolmannen vuoden korotus oli vielä auki. Siitä on tarkoitus päättää keskusjärjestöjen sopimuksella juuri ennen juhannusta 2015. Tämä kolmivuotisen sopimuksen toinen jakso merkitsi rakentajien osalta, että sopimukset päättyisivät vasta vuoden 2016 lopussa.

Rakennusliiton hallituksen arvon mukaan matalatasoinen ratkaisu olisi siis estänyt kaikkien sopimusten ja rakennusalan parannustyön yli kolmeksi vuodeksi.

Liukumaa liioitellaan

Sopimusesityksen sorvanneet ovat laskeneet, että suomalaisten palkan ostovoima laskisi seuraavien vuosien aikana 1,2 prosenttia. Rakennusliiton arvon mukaan tämä on selvästi alakanttiin laskettu arvio.

Miksi näin?

Nyt keskusjärjestöjen esitykseen sisältyy liukumaolettamus. Sen mukaan palkansaajien ostovoima tipahtaa sopimuskauden aikana 1,2 prosenttia, jos oletetaan heidän saavan palkan päälle liukumia 1,4 prosenttia. Sitä ei kerrota, miten kaikilla aloilla voitaisiin saada tällainen liukuma aikaiseksi.

Viime vuosina liukuma on ollut lähempänä 0,5 prosenttia kuin prosenttia. Tilastokeskuksen asiantuntija arvioi Rakentaja-lehdelle, että tuposopimuksen liukuma-arvio 1,4 prosenttia ”tuntuu varsin korkealta ja se perustuu varmaan menneiden aikojen perusteella tehtyyn arvioon.”

Menneet ajat tarkoittavat sitä, että vielä viime vuosituhannen lopulla liukumien määrä oli noin prosentin verran vuodessa. Taantuman aikana liukumia ei välttämättä tule lainkaan.

Tilastokeskuksen mukaan vuosina 2010–2011 kaikkien alojen yhteenlaskettu liukuma oli tasan 0,5 prosenttia. Teollisuuden osuus oli 0,2 prosenttia, rakentamisen 0,8 prosenttia ja kaupan 0,8 prosenttia.

Vuosina 2011–2012 puolestaan kaikkien alojen liukuma oli 0,8 prosenttia, jossa teollisuuden osuus oli tasan prosentin, rakentamisen 0,2 prosenttia ja kaupan 1,1 prosenttia.

Sen lisäksi sopimusesitykseen liittyy oletama siitä, että hallitus tekee veroratkaisuja palkansaajien eduksi. Näistä ei ole toistaiseksi tietoa eikä varmuutta vaan hallitus tekee omat esityksensä vasta nähtyään hyväksyvätkö palkansaajat esityksen.

Työllisyysvaikutukset epävarmoja

Koska paketin nimi on Työllisyys- ja kasvusopimus, arvioidaan pienten palkankorotusten luovan Suomeen paljon uusia työpaikkoja. Suomalaiset talusasiantuntijat ovat kuitenkin hyvin erimielisiä siitä, onko tällaisella ratkaisulla kasvua ja työl-

lisyyttä lisäävä vaikutus.

Yrittäjien edunvalvontajärjestö Suomen Yrittäjät arvioi, että sopimuksen vaikutus on lähes olematon tai vain pyörästysvirheen mitta- luokkaa.

Merkille pantavaa on, että palkansaajien keskusjärjestöt arvioivat työllisyysvaikutukset selvästi suuremmiksi kuin yrittäjät tai liike-elämä. Akava arvioi, että uusia työpaikkoja syntyy jo kahden vuoden kuluttua 24 000. SAK arvioi määräksi 20 000.

Sen sijaan Elinkeinoelämän tutkimuslaitos arvioivat määräksi 7 000 ja Pellervon tutkimuslaitos uskoo vain 5 000 uuteen työpaikkaan.

Rakennusliiton hallitus päätyi omassa arviossaan siihen, ettei työllisyyttä paranneta ostovoimaa leikkaamalla.

Eläkeikää ollaan nostamassa?

Rakennusliiton hallitusta puhutti pitkään nimenomaan sopimukseen sisältyvät epämääräiset, mutta vaaralliset muotoilut eläkeratkaisusta. Sopimuksen mukaan työmarkkinajärjestöt neuvottelevat eläkeuudistuksen jo ensi syksyyn mennessä. Sen tarkoituksena on työurien pidennyminen.

Rakennusliiton hallituksessa epäiltiin vahvasti, että nyt ollaan neuvottelemassa suljettujen ovien takana eläkeiän nostamisesta. Siitä annettaisiin sopimuksen mukaan esitys eduskunnalle heti vuoden 2015 eduskuntavaalien jälkeen ja uudistus tulisi voimaan viimeistään vuoden 2017 alusta.

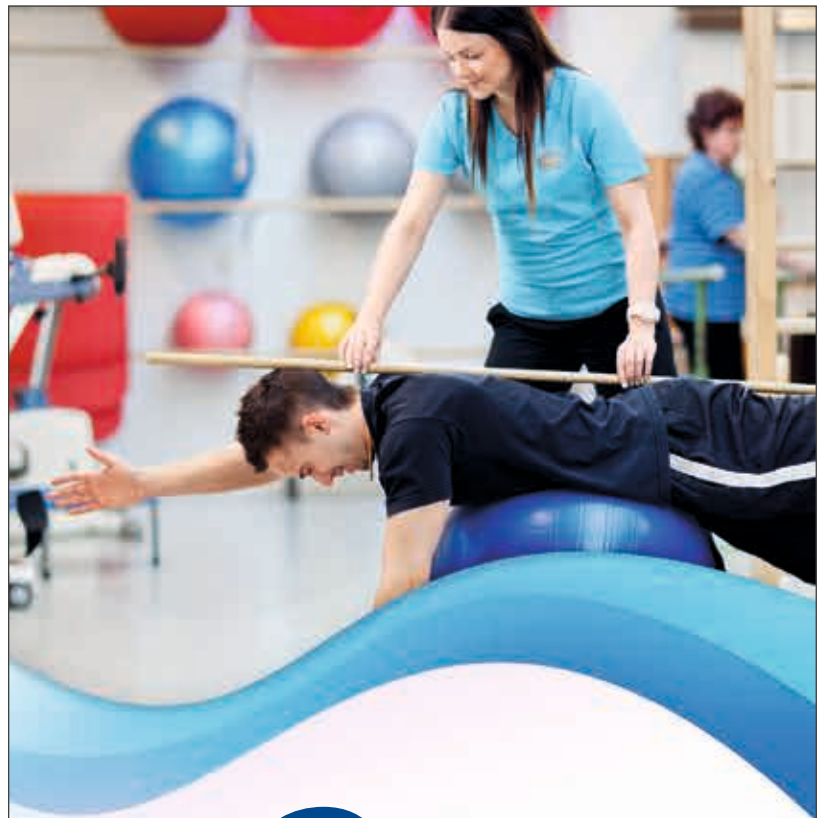
Rakennusliiton hallitus edellyttää, että ennen tulevia eläkeratkaisuja asiasta käydään laaja keskustelu, jossa otetaan huomioon raskaiden alojen työntekijät. Miljoonia ihmisiä koskevaa asiaa ei saa päättää pienessä porukassa suljettujen ovien takana. Valtaosalle raskasta rakennustyötä tekeville jo nykyisen 63 vuoden eläkeiän saavuttaminen on mahdotonta. Säästöjä eläkemenoihin on tarvittaessa haettava muilla keinoilla kuin kaavamaisella eläkeiän korotuksella.

Parannuksia työttömille

Rakennusliiton hallitus myönsi, että sopimusesitykseen sisältyy työttömien osalta joitain parannuksia. Niiden mukaan työtön saisi oikeuden ansaita 300 euroa kuukaudessa ilman, että se leikkaa työttömyyskorvausta. Samoin työttömyyspäivärahan omavastuu aika leikkautuu seitsemästä päivästä viiteen päivään.

Toisaalta jo nyt on tullut julkisuuteen tietoja siitä, että työttömien on tulevaisuudessa otettava vastaan myös heikommin palkattua työtä työssäkäyntialueen ulkopuolelta. Rajaksi ollaan vetämässä sitä, että työmatka saa kestää päivässä enintään kolme tuntia.

Rakennusliiton hallituksen hylkäämistä kasvu- ja työllisyysso- pimuksesta voi katsoa lisätietoja SAK:n sivuilta osoitteesta: <http://www.sak.fi/ajankohtaista/> työllisyys- ja kasvusopimus

Oma Remppa

– rakennusalalla työskenteleville

Pilotti II Oma Remppa -jaksolla etsitään uusia eväitä arjessa jaksamiseen ja hyvinvointiin rakennusalalla työskenteleville.

18.–22.11.2013 pääjakso
28.–31.1.2014 seurantajakso

Hae remppajaksolle
19.9.2013 mennessä
osoitteessa www.pht.fi
hinta 70 €.

Katso lisää
www.kunnonpaikka.com tai www.pht.fi

Hyvää Sinulle

Kunnonpaikka
KUNTOTUTUMIS- JA HYVINVOINTIKESKUS

Kylpylähotelli Kunnonpaikka • Jokiharjuntie 3, 70910 Vuorela
p. 017 476 520 • www.kunnonpaikka.com

Vain 10 km Kuopion tapahtumista ja palveluista

Päivällä vedettiin tiukalla asialinjalla.

Etukenossa eteenpäin

Luottamushenkilöristeilyllä innostuttiin professorista ja lietsottiin henkeä tuleviin tes-pöytiin.

Johanna Hellsten

Luottamushenkilöristeily on yksi vuoden kohokohdista Rakennusliitossa. Tänäkin vuonna risteilemään lähti lähemmäs 250 Rakennusliiton luottamus- ja yhteysmiestä ja työsuojeluvaltuutettua. Päivät kuluivat asiaohjelman parissa ja illat laivan ravitsemusliikkeiden tarjoomuksia nauttimassa.

Rakennustyötä ei saa päästää paskaduuniksi

– Rakennusliitolla menee nyt ihan hyvin. Minulla on sille kaksi mittaria. Ensinnäkin meidän työssäkävien jäsentemme määrä on pysynyt pitkälti samana koko 2000-luvun. Se on maailmanlaajuisestikin ainutlaatuinen tilanne, sillä esimerkiksi Ruotsissa jäsenkato on ollut valtava. Toinen mittari on luottamushenkilöiden määrä, joka on pysynyt korkeana. Jos meillä ei ole tätä vapaaehtoisten organisaatiota työmailla, tämä homma tyssähtää saman tien, Rakennusliiton II puheenjohtaja **Kyösti Suokas** totesi avauspuheessaan.

Suokas oli myös tyytyväinen siitä, että Rakennusliittoon on saatu hyvin liittymään myös ulkomaalaisia

työntekijöitä. Tällä hetkellä ollaan jo noin 3 000 jäsenessä.

– Työllisyysnäkymistä en olisi kamalan huolissani, vaikka tuleva talvi onkin jäsenillemme vaikea. Se, mikä minua huolestuttaa enemmän, on se, että alan palkkataso on tullut koko ajan alaspäin. Nyt keskituntiansio on noin 16 euroa tunnilta. Leipä maksaa kuitenkin saman verran, eikä kaupasta saa mitään ilmaiseksi, vaikka tulotaso olisikin huono.

Suokas korostikin sitä, että rakennustyötä ei saa missään nimessä päästää huonosti palkatuksi paskaduuniksi.

– Palkkatason on oltava sellainen, että näitä töitä kannattaa Suomessa asuvan tehdä.

Nyt meneillään oleviin kansallisiin pelastustalkoisiin Suokas ei oikein suostu uskomaan.

– Minusta meidän pitää mennä reilusti etukenossa ja vaatia lisää liksaa. Ei ne meidän palkat tätä maata romahduta, Suokas totesi.

Suokasta huolestuttavat myös kaavailut eläkeiän nostosta.

– Jos joku istuu kunnanvirastossa perseellään, sitä jaksaa vaikka sata vuotta asti. Mutta kun tehdään raskasta fyysistä työtä, ei se vain ole mahdollista. Toki on olemassa terveyskantoja, jotka jaksavat pitkään, mutta pääosalle näin ei ole.

Siltala tyhjensi pajatson

Risteilyn pääpuhujaksi oli kutsuttu Helsingin yliopiston Suomen historian professori **Juha Siltala**. Hänet tunnetaan erityisesti kirjasta *Työelämän huonontumisen lyhyt historia*, joka perustui valmiisiin tutkimuksiin työssä jaksamisesta ja analyysiin vapautetun rahaliikenteen vaikutuksista työelämään. Siltalan risteilypuheen teemana oli *Miten maa makaa, mihin yhteiskunta on menossa – Kestävätkö palkansaajat kyydissä?*

Siltala arvosteli kovin sanoin nykyisiä lääkkeitä taloustaantumiseen.

– Mitä esittää EK, kun menee huonosti? Lisää samaa kuin ennen, vaikka se ei toimi. Vika on tietysti aina valtiossa. Säädellessä liikaa ja väärin. Tämä on pakoa eteenpäin. Sillä tarkoitetaan sitä, että kun talous ei vedä, pitäisi työtä tehdä enemmän ja vähemmällä palkalla. Unohdetaan, mitä pitäisi tuottaa. Tällaisessa halpatyössä Suomi häviää väijäämättä. Bulkkituotannosta ei katteita revitä. ”Luopukaa hyvinvoinnistanne, jotta turvaisitte hyvinvoinnin.” Tutkimattomia ovat herrain tiet, Siltala ihmetteli.

Siltalan mukaan ollaan äkkiä häviön tiellä, jos duunarin työtä halvennetaan: silloin katoaa kotimarkkinakysyntä, joka pyörittää taloutta.

– Monien liike-elämän johtajien puheenvuoroista ja Libera-ajatus-

Juha Siltala sai esityksestään raikuvat aplodit ja moni halusi päästä kättelemään professoria, joka puhui duunarin äänellä.

hautomon pamfletista päätellen tavoitteena on purkaa ”rakenteellisina jäykkyyksinä” tes:n antama turva.

Työ muuttuisi sarjaksi yksittäisiä töitä, joiden oheiskulut on poistettu. Pahimmillaan duunari istuisi nollasopimuksella kotona odottamassa lähtöä töihin.

– Eikä ay-liike saisi tehdä tukilakkoja, varsinkaan maiden rajat ylittäviä. Vaikka vastapuoli tekee rajojen yli vaikka mitä, kuten siirtää

Ivitsa Yakimovski kaipaa englanninkielistä koulutusta, sillä suomen kielen opiskelu kärsii kovasta työtahdista.

Heikki Röytiö oli ensimmäistä kertaa risteilyllä. Tunnelma sai mieheltä hyväksynnän.

Päivän päätteeksi kohotettiin maljat Rakennusliitolle.

tuottoja veroparatiiseihin.

Siltala pitää huolestuttavana sitä, että kollektiivinen sopiminen on laskussa monessa vanhassa vahvan ay-liikkeen maassa, kuten Ranskassa, Saksassa ja Ruotsissa. Ammattiliittojen toiminnan edellytyksiä on kavennettu.

– Tessiä ei ole tehty hyviä työnantaja varten vaan niitä muita varten. Joka ikinen erimielisyys muuttuu ilman tessiä henkilökohtaiseksi riidaksi. Luottamusmies puuttuu joka neljänneltä suomalaiselta työpai-kalta. Silloin työnantaja määrää. Nuorten keskuudessa arvostetaan yksilöllistä sopimisesta, kunhan sitä ei sanella yksipuolisesti. Se vaatii tessiä tukirangaksi.

Siltalan mukaan on tutkimustietoa siitä, että niissä työpaikoissa, joissa työsopimus on saneltu, on huonoin henki.

– Työehtosopimukset tuovat työrauhan ja työhyvinvointia.

Firman ensimmäinen pääluottamusmies

Torniossa toimivan maa- ja vesirakennusalan yrityksen, Tapojärvi Oy:n pääluottamusmies **Heikki Röytiö** on firman ensimmäinen lajissaan. Röytiölle myös luottamusmiesthenkilö-risteily oli ensimmäinen.

Miehen alkuajat pääluottamusmiehenä eivät ole olleet niitä kaikkein helpoimpia.

– Viime vuonna yrityksessä oli neljät yt-neuvottelut. Ei siinä ollut paljoa tehtävissä, kun urakat loppuivat. Silloin tehtiin työsuh-teiden purkuja ja osa ei myöskään halunnut siirtyä uusille työmaille pois kotipaikkakunnaltaan, Röytiö kertoo.

Tänä vuonna hommia on riittänyt ja pelkästään kesän aikana on palkattu 20 uutta työntekijää.

– Kilpailijoilla on mennyt monttuja kiinni ja me olemme saaneet niiltä valmiiksi koulutettua, osaavaa työvoimaa.

Yrityksessä yli 200 hengen asioita vahtii yhteensä kolme luottamusmiestä. Röytiö itse hoitaa kai-voisuuden porukoiden asioita.

– Työnantajan kanssa on ollut väentöäkin välillä. Se on ollut sel-laista kausiluontoista, sykleissä tu-levaa. Välillä on hiljaista, Röytiö sanoo.

Luottamusmiehen homma vie Röytiöllä aika paljon aikaa. Osaston kokouksissa hän ei ole juuri käynyt.

– Ehkä silloin, jos olisi enem-män vapaa-aikaa. Näin reissutyössä kotona on hyvä olla, enkä kaipaa yhtään enempää reissaamista.

Mitäs mies kaipaa tulevalta tes-kierrokselta?

– Harmittaa, kun kaivospuolella ei oikeastaan maa- ja vesialan tessil-lä tee mitään. Siinä pitäisi olla tar-kempia säännöksiä kaivoksilla teh-tävästä työtä.

Englanninkielistä kurssia odotellessa

Makedonialais-bulgarialainen **Ivitsa Yakimovski** toimii RTK Rauma Oy:n työsuojeluvaltuutettuna ja yhteismiehenä. Mies pesi äänestyk-sessä suomalaiset kilpakumppanin-sa ja sai kaikki äänet.

Yakimovski tuli Suomeen vuonna 2009. Hänellä ei ennen sitä ollut rakennusalan kokemusta. Kai-kenlaista muuta hän oli ehtinytkin tehdä.

– Makedoniassa työskentelin armeijan palveluksessa. Sieltä läh-din Italiaan, jossa työskentelin vii-nitilalla kesäisin ja talvisin tilan omistajan ravintolassa, Yakimovski kertoo.

Miehen ystävä työskenteli Olki-luodon työmaalla saksalaisen yri-tyksen palveluksessa ja sai houku-teltua Yakimovskin hommiin. Sitten löytyi suomalainen tyttöystävä ja loppu on historiaa.

– Liityin heti Rakennusliittoon, kun aloin työskennellä suomalaisel-le yritykselle vuonna 2010.

Yakimovski ratkoo työsuojelu-valtuutettuna kaikenlaisia pieniä on-gelmia.

– Välillä on tilanteita, jossa ih-minen yritetään lähettää yksin työskentelemään paikkaan, jossa ei ole turvallista työskennellä yksin. Vä-lillä ei ole asianmukaisia suojava-rusteita.

Joskus Yakimovski ratkoo myös muunlaisia ongelmia.

– Yrityksellä ja liitolla on sel-keä sopimus siitä, että kun työnteki-jä on ollut kaksi vuotta yrityksen palveluksessa, hänen pitää päästä seuraavaan palkkaluokkaan. Nyt meillä on pari kaveria, joiden koh-dalla tämä ei ole toteutunut. Siitä neuvotellaan parhaillaan ja uskon, että asia selviää.

Yakimovski kaipaisi englannin-kielistä työsuojeluvaltuutetun ja yhteismiehen koulutusta.

– Minulla on vielä jäljellä tätä tehtävää 1,5 vuotta ja haluan todella oppia kaiken pienimpiä yksityiskoh-tia myöten, hän sanoo.

Mies on pitänyt Suomesta ko-vasti, vaikka kelit ovatkin välillä huonot.

– Suomea en ole vielä ehtinyt opiskella kovin paljon, sillä työ vie paljon aikaa. Eikä avovaimo jaksa puhua kanssani suomea, vaan kieli kääntyy aina englanniksi, mies nau-reskelee.

Timo Halmetoja valittiin Oulun ja Rovaniemen ARE:n putkimiesten luottamusmieheksi keväällä. Ensimmäinen luottamusmieskurssin jakso on takana, seuraava on noin vuoden kuluttua.

Putkiasennusala voitti pajunpunontakurssin

Tuore luottamusmies
Timo Halmetoja vahtii
ARE:n asentajien etuja.

Seppo Korhonen, teksti ja kuvat

Putkiasentaja **Timo Halmetoja** ei pitkään miettinyt etsiessään ammattiin johtavia opintoja kuutisen vuotta sitten. Vaihtoehtoina olivat pajunpunontakurssi ja LVI-asentajaksi opiskelu.

– Oulussa piti alkaa LVI-koulutus, mutta kuulin yllätyksekseni, että siihen ei ollut saatukaan rahoitusta. Tarjolla oli vain pajunpunontakurssi työvoimapoliittisena koulutuksena, Halmetoja nauraa.

Koulutuspaikka löytyi Kemistä, josta Halmetoja valmistui putkiasentajaksi 2008. Halmetoja pääsi pieneen LVI-alan firmaan, josta

hän tuli ARE:n leipiin lyhyen työtömyysjakson jälkeen kesällä 2009.

Toissa vuonna Timo Halmetoja joutui lomautetuksi kolmeksi kuukaudeksi. Asentaja sai töitä edelliseltä työnantajalta, mutta kolmen viikon jälkeen ARE kutsui Halmetojan takaisin ison talon palvelukseen.

Totuus paljastuu, kun kaivelee

Viime maaliskuussa Halmetoja valittiin ARE:n Oulun ja Rovaniemen toimipisteiden noin 30 asentajan luottamusmieheksi. Toukokuussa hän lähti Siikaranta-opistoon viikon luottamusmieskurssille.

Mitä ensimmäiseltä jaksolta jäi mieleen?

– Paljon asiaa siellä käytiin läpi, harjoiteltiin muun muassa käytännön neuvottelutilanteita ja selvi-

tettiin luottamusmiehen oikeuksia ja velvollisuuksia, Halmetoja kertoo.

Mukaansa kotiläksyksi hän sai paksun kansion, jota pitäisi käydä läpi ennen toista jaksoa. Seuraava kurssi olisi jo syksyllä, mutta Halmetoja aikoo perehtyä käytännön luottamustyöhön kaikessa rauhassa ja lähteä opiskelemaan lisää vuoden kuluttua.

Työmaita ei Oulussa ole

Halmetojan ei kertomansa mukaan ole tarvinnut käydä painia työnantajan kanssa.

– Kaikki näyttää hyvältä, ehkä liiankin hyvältä. Pitää ryhtyä kaivelemaan syvemmältä, jotta näkee, miten asiat ovat todellisuudessa, hän pohtii.

Totuus oli alkanut paljastua haastattelua edeltäneellä viikolla,

jolloin kolme Halmetojan työkaveria oli saanut pakkolomailmoituksen.

– Heille oli ilmoitettu, että työmaita asentajille ei Oulun seudulla ole. Heistä kaksi ovat ennenkin olleet reissuhommissa, joten he olisivat valmiita lähtemään muualle Suomeen, jos töitä löytyisi, Halmetoja selvittää.

Ainoa ARE:n työmaa elokuussa oli Rajakylän koulun remontti, jolla Halmetojalle riittää vielä punottavaa kohtuullisen pitkäksi ajaksi.

Mikäli Halmetojaa ei olisi valittu luottamusmieheksi, hänellekin olisi lyöty lomautusilmoitus kouraan.

Luottamusmieskorvaus jätettiin maksamatta

Luottamusmiestehtävä toi mukanaan oikeuksien lisäksi vastuuta, josta maksetaan korvaus. Halmetoja

katsoi taannoin omaa palkanauhaansa ja yllättyi: luottamusmieskorvausta ei ollut maksettu, vaikka sen olisi pitänyt alkaa juosta tilille huhtikuun alusta lukien.

Halmetoja ihmettelee, että tällaista asiaa ei suuressa satavuotiaassa talossa ole huolehdittu. Tämän tyyppinen hutilointi kun koskee yleensä pikkufirmoja, joissa muutkin asiat tuppaaavat olemaan usein rempallaan.

– No, täytyy selvittää asia palkanmaksajan kanssa, luottamusmies tuumasi rauhallisesti ja toivoi, että kyseessä on vain inhimillinen tietokatkos.

Armeijan rättivarastosta pullamössöduunariksi

47-vuotias Timo Halmetoja on ehtinyt hankkia kokemusta monenlaisista töistä, kuten vähittäiskaupan varastohommista sekä maito- ja virvoitusjuomapuolen hoitajan tehtävistä.

Armeijan jälkeen hän oli työllistämistuella muutaman kuukauden Pohjan Prikaatin rättivarastolla. Aika meni matelemalla.

– Kintaat kipinöivät työintoa, mutta töitä ei paljon ollut. Tikkaa tulikin heitettyä usein, hän muistelee.

Pian tämän jälkeen kintaille tuli käyttöä Halmetojan veljen mainoslahjapainossa. Kipinää riitti kolme vuotta, kunnes paino teki konkursin 1991.

Pitempi työrupeama alkoi 1992, jolloin it-ala oli kuuminta hottia Suomessa. Tie alalle kävi ensin pieneen, Nokian imussa kasvaneeseen oululaisyriytykseen, mutta se siirtyi lopulta isomman haltuun.

Yrityksestä tuli osa elektroniikka-alan sopimusvalmistajaa Scanfil Oyt:tä, sieviläisen **Jorma J. Takasen** imperiumia. Siellä Halmetoja oli vuoteen 2006 saakka.

Scanfil tuli tunnetuksi omistajansa työntekijöitä halveksivista lausunnoista. Takasen mukaan he ovat laiskoja ja pullamössöduunareita, jotka miettivät työaikanaan vain vapaa-ajan harrastuksia. Takanen kاپasi alalle entisajan heinänteon meininkiä.

– Lausunnoista suuttuneet työntekijät painattivat protestiksi t-paitoja, joissa he ilmoittivat olevansa tätä pullamössöporukkaa, Halmetoja muistelee.

Rauhanturvaaminen ei enää innosta

2000-luvun alussa Timo Halmetoja päätti lähteä rauhanturvaamishommiin. Kyseessä oli viime hetki.

– Piti lähteä ennen kuin ikä, 35 vuotta, tuli vastaan, hän kertoo.

Rauhaa turvaamassa Halmetoja oli Kosovossa 2001–02, ensimmäisen puoli vuotta taisteluvälinealiupseerina, toisen puoliskon messivastaavana.

– Olin pienessä suomalaisten leirissä, jonka piti turvata 7 000 albaanin ja 29 serbin yhteiselämä. Serbit olivat vanhuksia, jotka eivät halunneet lähteä kodeistaan mihinkään. Turvasimme esimerkiksi heidän kauppareissujaan, Halmetoja selvittää.

Timo Halmetojan työt ovat tällä hetkellä remontissa olevan Rajakylän koulun työmaalla. Kolme Halmetojan työtoveria sai lomautusilmoituksen, kun muuta työtä ei ARE:n väelle Oulun seudulla ole.

Timo Halmetoja oli rauhanturvaamistehtävissä Kosovossa 2001–02. Enää ei rauhanturvatyö putkiasentajaa kiinnosta. – Rauhanturvaamisoperaatiot ovat menneet entistä vaarallisemmiksi, hän sanoo. Kuva Timo Halmetojan kotialbumi.

Vuosi kului rauhallisesti, mitään yllättävää ja vaarallista tilannetta ei eteen tullut. Halmetoja kertoo kuitenkin aistineensa, että pinnan alla kyti koko ajan.

– Jos olisimme lähteneet kesken pois, siellä olisi tullut tiukat paikat, hän uskoo.

Enää Halmetoja ei lähtisi rauhanturvaamaan.

– Operaatiot ovat muuttuneet en-

tistä vaarallisimmiksi, enkä iänkään puolesta enää pääsisi, hän sanoo.

Koskettavat olutetiketit

Vapaa-ajallaan putkiasentajien luotopakki harrastaa muun muassa oluiden maistelua oululaisessa olutseurassa sekä olutetikettien keräilyä.

Niitä Halmetojalle on kansainvälisen ja kotimaisen etikettivaih-

don myötä vuosien mittaan kertynyt valtava määrä.

– Laskin viimeksi vuonna 2003, että niitä oli 20 500 erilaista, hän kertoo.

Sitten hän lopetti laskemisen. Mikä on erikoisin haltuusi joutunut etiketti?

– En osaa nimetä, mutta vanhat, 1900-luvun alun suomalaiset olutetiketit koskettavat sydäntäni.

Levitys sujuu pilvipoudalla leppoisissa merkeissä. Ainoa, mikä puuttuu, on lintujen laulu.

Janakkalan tiet kuntoon

Asfaltti levittyy harmonian vallitessa kun kokenut joukko pääsee hommiin.

Johanna Hellsten

Asfaltti-Kallio Oy:n miehet panevat teitä kuntoon Janakkalassa osana Uudenmaan ELY-keskuksen isompaa, noin kymmenen miljoonan euron päällystysurakkaa. Janakkalassa tien päällystykseen käytetään PAB-massaa eli pehmytasfalttibetonia, sillä vanhat routivat tiet vaativat päälle asfaltin, joka ei murru helposti, vaan muotoutuu pehmeästi.

Asfalttiasemalla työskentelee kolme miestä, joista kaksi on konemiehiä ja yksi kuormaajakuski. **Janila Laurila** on tullut hommiin Suomejoalta.

– Tämä on minulle asfalttialalla ensimmäinen kausi. Olen aiemmin työskennellyt kirvesmiehenä. Olen viihtynyt asfalttipuolella ihan hyvin. Täällä tarttee olla tyhmä ja vahva, Laurila vitsailee.

Asemalla on tehty massaa noin tuhannen tonnin päivävauhdilla.

– Ollaan aloitettu rauhassa, kun nuo levityspään pojat vasta harjoittelee. Tämä on reilun kuukauden keikka kokonaisuudessaan, Laurila kertoo.

Laurilan työparina ahertaa Asfaltti-Kallion toimitusjohtajan, **Antti Kalliomaan** poika **Henri Kallioma**.

– Olen viettänyt kaksi ensimmäistä kesää alalla tuolla levitys-

päässä ja nyt siirryin koneasemalle, Kallioma kertoo.

Käytössä on jatkuvasekoitteen asfalttiasema, joka tuli Norjasta käytettynä. Mylly on ollut viimeksi käytössä Joensuussa. Seuraava pysähdyspaikka on Jyväskylässä, josta asema siirtyy takaisin Joensuuhun, jonne kausi lokakuussa päättyy. Siitä, kun kone lähtee työmaalta, päästään jo kolmessa päivässä tekemään massaa uudella paikalla.

200 vuotta pikihommia

Levityspäässä töitä puskee kuuden hengen kokenut porukka, jolla on yhteensä pikihommien kokemuksta lähemmäs 200 vuotta. Kaikki ovat firman omia miehiä ja suomalaisia.

Kokenut jengi tekee työtään rauhallisesti ilman turhaa hosumista. Runsas kokemus näkyy harmonisessa työssä. Hyvän asfalttiporukan merkki on se, että se pitää itse huolen omista hommistaan; pomoja ei paikalle kaivata eikä tarvita.

– Konekanta on uudessa firmassa oikein asiallinen, porukka kiittelee.

Käytössä on 8-pyöräinen ja -veivoinen levittäjä. Se ei jää sutimaan hankalallekaan sorapohjalle.

Levitys sujuu pilvipoudalla leppoisissa merkeissä. Ainoa, mikä puuttuu, on lintujen laulu.

Massasta on otettava säännöllisesti näytteitä, jotka viedään asfalttilaboratorioon. Sillä kontrolloidaan massan laatua.

Iloinen auringonvarjo suojaa porukkaa.

Uusi asfalttifirma porskuttaa

Lemminkäiseltä potkut saanut päällystyspuolen johtaja **Antti Kalliomaa** ei jäänyt uuninpankelle makoilemaan, vaan pani pystyyn uuden asfalttialan yrityksen heittäytymällä kimppeaan Graniittirakennus Kallio Oy:n ja Elg-yhtiöt Oy:n kanssa. Tuloksena syntyi Asfalttikallio Oy viime vuoden syyskuussa. Ensimmäiset hommat alkoivat tämän vuoden keväällä.

– Minä sain kenkää, mutta Lemminkäisestä lähti joitakin avainhenkilöitä ihan vapaaehtoisesti mukaan, Kalliomaa kertoo. Avainhenkilöiden lisäksi myös työmaila on monia vanhoja Lemminkäisen työntekijöitä.

Monen polven asfalttisuku

Antti Kalliomaa on työskennellyt asfalttityömaalla kaikissa mahdollisissa hommissa kuten miehen isä ja isoisäkin sitä ennen. Nyt poika **Henkka Kalliomaa** puskee hommia firman koneasemalla.

– Isä aloitti työt asfalttityömaalla vuonna 1953. Hän keitteli bitumia öisin ja levitti päivisin. Siihen aikaan bitumi tuli työmaalle tynnyreissä ja se piti itse sulattaa. Poikani tuli näihin hommiin vuonna 2010. Olisi hienoa jos hän jäisi alalle, mutta ei sellaista voi etukäteen tietää, Kalliomaa sanoo.

Kalliomaan mukaan asfalttiala on elämäntapa.

– Pikitouhuihin etabloituu tietynlaisia ihmisiä samalla tavalla kuin vaikka sairaanhoitajiksi. On oltava sosiaalinen ja huumorintajuinen.

Tuoreella yrityksellä on noin 85 ihmistä töissä. Kalliomaa toivoi, että ensi kesänä voisi rekrytoida vielä lisää väkeä. Käytössä on noin 80 konetta, joista jyrä on 35. Kymmenen miljoonan investoinnit laitekantaan eivät ole menneet hukkaan. Yritys on onnistunut kahmimaan urakoita ympäri Suomea ja nostamaan liikevaihdon yli 30 miljoonaan euroon jo ensimmäisen vuoden aikana.

– Olemme onnistuneet hyvin saamaan urakkaa. Paremmiin on mennyt kuin kuvittelinkaan. Keväällä minut hiukan yllättivät kilpailijoiden reaktiot, jotka olivat aika aggressiivisia. Siellä, missä me olimme mukana tarjoamassa urakkakilpailussa, hinnat laskivat. Tiilajapuolelta on tullut pelkkää kiitosta.

Kalliomaata huolettaa Suomen teiden pääsy huonoon kuntoon.

– Jotain olisi pakko tehdä. Näin alhaisella investointitasolla ei olla oltu pitkään aikaan. Ruotsi ja Norja ohjasivat elvytysrahaa tiestöön, Suomessa näin ei tehty. Se on poliittisesta tahdosta kiinni, Kalliomaa ihmettelee.

Antti Kalliomaa haluaa pitää firman hallinnon pienenä, jotta katteet säilyisivät urakoissa kunnossa.

KÄYTÄ JÄSENETUSI!

Tiesitkö, että tilatessasi työväenlehden sinulla on ammattiliiton jäsenenä mahdollisuus saada lehtietu? Rakennusliitto ry myöntää lehtiedun ohessa olevien lehtien tilauksiin, lisäksi useat ammattiosastot myöntävät osastokohtaisen lehtiedun.

Lehtietuja voit käyttää säästötilaukseen ja vähintään 12 kuukauden määräaikaistilaukseen. Yhteen tilaukseen voi liittää kaikkien samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten lehtiedut.

Soita liittosi jäsenneuvontaan ja kysy lehtieduista lisää.

Sd-lehdet:

Demokraatti

Keski-Suomen **VIKKO**

UUSI AIKA

VIKKO Pohjois-Karjala

Vasemmistoliiton lehdet:

Kansan Uutiset

Viikkolehti

KANSAN TAHTO

TYÖVÄENLEHDILLÄ ON OMA NÄKÖKULMA

Sievi ROLLER

Sievi Roller High XL+ S3

49-52157-353-08M
39-47 EN ISO 20345: S3

SIEVI ROLLER – LISÄÄ KÄYTTÖMUKAVUUTTA

Sievi Roller -tuoteperheen jalkineet on varustettu helppo-käyttöisellä ja kestäväällä, patentoidulla Boa® -kiristysmekanismilla. Boa® -mekanismi antaa mukavuutta turvajalkineiden käyttäjille: vain rullan pyöräytys ja saat säädettyä jalkineiden istuvuuden juuri sinun jaloillesi sopivaksi.

Jalkineet ovat myös nopeat ja helpot riisua: nauhoitus vapautuu vaivattomasti nostamalla rullaa. Tuotteissa on uudistettu, entistä pitävämpi pohja. Tuotteisiin on lisätty myös turvallisuutta ja kestävyyttä parantava tyylikäs kärkekuppi.

www.sievi.com

Pohjois-Euroopan johtava turva- ja ammattijalkinevalmistaja

• Sievin Jalkine Oy • Korhosenkatu 24, 85310 Sievi As.
• Puh. (08) 488 11 • Fax (08) 488 1200 • E-mail: info@sievi.com

Sievi Roller+ S3

43-52156-112-08M
36-38 EN ISO 20345: S3
43-52156-113-08M
39-47 EN ISO 20345: S3

Sievi GT Roller+ S3

43-52821-312-08M
36-38 EN ISO 20345: S3
43-52821-313-08M
39-47 EN ISO 20345: S3

RASTI KUORTA HUSSEININ NAWUT TEE PAREMMIN!

UURTAA vastusyksikkö

AUKIO suuntaus SIJOITTAJALLE NOBELPIISPA

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

					3	
9	4	5	6	2	1	
			4		2	
			5		8	
5	8	3			7	9
		1	7			
		9	1			
		7	9	8	5	1
		8				4

		6	4			
		3		8		
		1		9	4	2
	2	4				3
9					2	6
1	6	5	2		8	
			8		9	
			4	3		

		7				
6		1	2			
2				3	9	
9	5	8			4	
		6			2	7
		5	1			7
				8	1	5
						3

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

10 13 12 20 2 13 1 17 6 2 2 14 22 8

16 17 17 2 23 3 13 12 8 13 9

15 4 19 23 15 1 14 5 17 9 10 2 12 9

14 15 13 8 23 10 13 16 2 1 6 8

14 13 15 14 13 2 10 22 1 1 15 13 2 1

10 2 19 21 13 18 23 11 23 12 8 9 9 8 1 7

10 15 22 3 13 17 8

→ 3 4 4 1 1 4 R 2 5 22 15 16 23 23 1

21 3 5 9 15 2 8 1 7 21 8 1 9 18 9 10 10 2 8 21 21 8 21

23 2 2 10 2 14 1 22 17 2 12 13 14 15 21 8 8 2 1

8 1 13 11 2 4 12 2 8 13 13 14 12 8 2 4 12 2 9

13 2 8 1 13 17 1 13 13 9 10 2 12 9 19 2 1 1 23 15

20 10 2 12 1 23 5 9 11 4 23 5

10 14 9 8 2 1 1 23 10 21 16 9 15 16 23 8 1 23 10 3 9 1

3 2 12 2 9 15 13 22 10 10 14 21 2 23 14

18 23 3 4 1 2 2 18 2 14 23 15 22 19 2 6 15 23 11

15 9 10 10 23 23 12 1 23 12 12 23 14 22 14 14 4 8

15 23 17 2 22 1 13 10 23 23 14 2 15 14 12 9 14 7

10 2 23 1 1 22 13 22 2 12 1 1 9 9 1 13 18 2 4

Mittamies Ismo Kaartinen ja tonnin mötikkä sauvan päässä.

Mittamies Kaartinen satsasi henkilöauton hinnan työkaluihin

32 000 eurolla saa asialliset pelit työmaiden mittamiseen.

Seppo Korhonen, teksti ja kuvat

Kajaanilainen mittamies **Ismo Kaartinen** teki kolme vuotta sitten ratkaisun, jota voi verrata autokauppoihin. Kaartinen osti 32 000 euron hintaiset takymetrit, tietokoneen ja muut mittatöihin tarvittavat härpäkkeet.

Vertailun vuoksi yli 30 000 eurolla saa esimerkiksi uuden korealaisen keskikokoisen automaattivaihteisen tila-auton.

Mutta on sitä automaatiikka Kaartisenkin vehkeissä. Robottikampe toimii automaattisesti.

– Robottikone seuraa minua ja prismaa.

Koko paketti koostuu yksittäisistä osista, jotka ovat kalliita. Mittaukseen tarvittava tietokoneohjelmisto maksoi 1 500 euroa, itse tietokone oli vähän halvempi, 800 euroa. Takymetri oli kallein osa.

Automaattisia takymetrejä saa Kaartisen mukaan käytettyinä hie- man alle 10 000 eurolla. Samalla summalla saisi vaikkapa käytetyn

japanilaisen pakettiauton tai henkilöauton.

Yli 50 000 eurolla takymetri tai Paris Hiltonin kesämökki

– Sauvan päässä oleva prisma maksaa uutena tuhatkunta euroa, tallennin yli 7 000 euroa, akut maksavat noin 250 euroa kappale, Kaartinen selostaa.

Ammattimiehen vehkeet ovat kovalla käytöllä. Niinpä akkuja täytyy ladata ja huoltaa säännöllisesti. Esimerkiksi 150 euron hintaisia runkoakkuja joutuu uusimaan säännöllisesti.

– Tallentimen akku kestää kymmenen tuntia ja runkoakku, joita on kolme, 4–6 tuntia. Kolmella akulla pärjää muutaman päivän.

Takymetrien hinnat vaihtelevat valmistajasta ja merkistä riippuen. Manuaalisia takymetrejä saa uusina noin 6000 eurolla. Vehkeisiin saa halutessaan uppoamaan vaikka kalliin avoauton verran.

– Kalleimmillaan uudet takymetrit maksavat yli 50 000 euroa, Kaartinen kertoo.

Nopea googletus kertoo, että joku julkisturhake **Paris Hilton** oli vuokrannut taannoin malibulaisen kesämökin, jonka kuukausivuokra

Ismo Kaartinen on tehnyt mittamiehen töitä seitsemän vuotta, niistä kolme vuotta omilla välineillä.

on yli 50 000 euroa.

Kaikki on niin suhteellista.

Laitteita pitää käyttää myös huollossa. Pelkkä tutkiminen maksaa Kaartisen mukaan 500 euroa, ja jos jotain tarvitsee tehdä, se tietää lisää rahanmenoa.

Riippumaton mittamies

Edellä mainitut summat eivät ole pikkurahoja. Valtaosa mittamiehistä tekee hommia työnantajan takymetreillä tai firman vuokraamalla laitteilla. Kainuustakaan ei Ismo Kaartisen tietojen mukaan löydy

muuta, omilla kampeilla työskentelevää mittamiestä.

Mikä sai laittamaan omaa rahaa kiinni kalliisiin laitteisiin?

– Riippumattomuus. Nyt en ole riippuvainen muusta kuin jalkojen välistä, Kaartinen vastaa ja räjähtää nauramaan.

Sijoitusta mietittiin pitkään ja perusteellisesti kotona vaimon kanssa. Netti oli ahkerassa käytössä, kun laitevertailuja tehtiin.

– Katselin myös hartaasti puseripohjallekin, Kaartinen kertoo.

Katumusta ei ole kolmen vuoden aikana tarvinnut harjoittaa kertaakaan. Työkaluille ja mittamiehelle on riittänyt työmaata eri puolilla Kainuuta ja Pohjois-Karjalaakin Nurmesta myöten.

– Päivääkään en ole ollut tienaamatta, hän sanoo.

Kaartisen mielessä kävi myös oman yrityksen perustaminen, mutta tämän vaihtoehdon tarkempi tutkiminen vei mielenkiinnon.

– Sen perustaminen tuntui niin nihkeältä, että se kaatui siihen, hän kertoo.

Oma osuutensa oli myös kajaanilaisella mittafirmalla, joka muutama vuosi sitten perustettiin myymään mittauspalveluja yrityksille.

Yritys ei ollut pitkään pystyssä.

– Siinä kävi niin, että sille tuli kassavirtaongelmia, kuten hienosti sanotaan, Kaartinen kertoo.

Parikymppiä lisää päiväpalkan päälle

Työnantaja, RPK Rakennus Kempainen Oy, on noteerannut Ismo

Kaartisen investoinnin eleellä, jota voi luonnehtia lähinnä symboliseksi. Se maksaa laitteiden käytöstä palkanlisänä 20 euroa päivältä.

Kaartisen laskujen mukaan tuolla summalla menee muutama vuosi, ennen kuin hankintakustannukset on kuitattu.

Verottajalla on toisenlainen mielenlaatu. Se on suhtautunut Kaartisen sijoitukseen yllättävän suopeasti.

– Olen saanut joka vuosi 25 prosentin verovähennyksen omien työkalujen käytöstä.

Vähennys on verolainsäädäntöön perustuva. Vähennyksen voisi tehdä kertarysäykselläkin eli laitehankinnat voisi vähentää yhdellä kerralla, mutta tämä ei Kaartisen mielestä olisi järkevää. Parempi ottaa vähennykset pikkuhiljaa hivuttamalla.

– Kun vähennyksen on kerran saanut läpi, verottajan on jatkossa enää vaikea pyöräyttää päätöstään, Kaartinen huomauttaa.

Omassa rauhassa

Ismo Kaartinen pohtii työtään työnantajan järjestämässä kopissa, joka on mittamiehen oma konttori ja jossa on oma rauha tutkailla koneelta työmaapiirustuksia.

Kaartisen koppi on Puolangan kunnan terveyskeskuksen uudisrakennuksen työmaalla. Toimisto odotti mittamiestä, kun tämä palasi parin viikon kesälomalta töihin.

– Tämä on jo kolmas koppi kahden ja puolen vuoden aikana. Paras ta olisi, että koppi olisi sama koko ajan ja se seuraisi minua työmaalta toiselle, Kaartinen toivoo.

Omassa kopissa ja omassa rauhassa on hyvä syventyä piirustuksiin. – Koneella tulee tutkittua asioita kahvituolla ja ruokiksellaakin, hän kertoo.

Lasersäteistä ei ongelmia

Rakennuslalla 1980-luvun puolivälistä lähtien kirvesmiehen töitä tehnyt Ismo Kaartinen alkoi mittaustöihin, kun Palmbergin, nykyisen Lemminkäisen työmaan vastaava mestari yllytti tehtävään.

– Olin jo kiinnostunut hommasta, kun vuonna 2000 olin jonkin aikaa mittamiehen kaverina. Vuodesta 2006 lähtien olen sitten ollut mittamiehenä, Kaartinen kertoo.

Mittamiehen työ ei ole riskejä vailla. Suurin riski on lasermittaus, jonka vuoksi monen mittamiehen näkö on huonontunut parissa vuodessa hälyttävälle tasolle. Kaartinen

kertoo, että hänen seitsemän vuotensa on mennyt turvallisesti.

– Näössäni ei ole ongelmia, hän sanoo.

”Koetahan Kaartinen pärjätä”

Kun Ismo Kaartinen aikanaan valmistui ammattikoulusta kirvesmieheksi, se oli ikimuistoinen tapahtuma.

– Minulla ja luokanvalvojalla oli silloin tällöin yhteenottoja. Hän ojensi minulle päästötodistuksen, kätteli ja sanoi, että ”koetahan Kaartinen pärjätä”, Kaartinen muistaa.

Hän otti neuvosta vaarin. Pärjätty on ihan kohtuullisesti.

Hei rakentaja, hyödynnä LOMAETUSI Hotelli Siikarannassa!

Hotellivuorokausi täysihoidolla vain

34€
1 hlö/
vrk/2 hh

Vietä unohtumaton loma ja nauti syksystä Hotelli Siikarannassa Nuuksion kansallispuiston upeissa maisemissa vain 30 min. ajomatkan päässä Helsingistä.

Etuhintaa koskee myös perheenjäseniä, 6-16 v. lapset puoleen hintaan samassa huoneessa vanhempien kanssa. Etu koskee Rakennusliiton työssä olevia ja työttömiä jäseniä, jäsenkortti esitettävä saapuessa. Yhden hengen huoneliisa 20 €/vrk.

HOTELLI SIIKARANTA

Soita ja varaa lomasi nyt!

NARUPORTINTIE 68, 02860 ESPOO | PUHELIN (09) 867 971
MYynti@SIIKARANTA.FI | WWW.HOTELLSIIKARANTA.FI

Kouluttautumalla VERKOSTOITUMISTA VARMUUTTA VOIMAA

Luottamusmiehet

14.-16.10. peruskurssi, osa 1, Siikaranta. 11.-12.11. osa 2
4.-6.11. jatkokurssi, osa 1, Tampere. 2.-4.12. osa 2

Työsuojeluvaltuutetut

8.-10.10. jatkokurssi, osa 1, Oulu
29.-31.10. osa 2 ja 12.-14.11. osa 3
4.-8.11. peruskurssi, Siikaranta

Yhteismieskoulutus

21.-22.10. Vaasa
28.-29.10. Pori

Alueiden iltapäivän luottamushenkilö- ja ammattialakohtaiset koulutukset löydät kotisivujen kalenterista.

www.rakennusliitto.fi

Rakennusliitto

Ilmoittautumiset viimeistään 3 viikkoa ennen kurssia skannattuna ay-koulutushakemuksella: koulutus@rakennusliitto.fi tai: Rakennusliitto/koulutus, PL 307, 00531 Helsinki

Juoksumatkat on Lappeenrannassa vedettävä talvisinkin hevosten kanssa samoissa maisemissa, sillä sisärataa ei ole, Esko Huttunen nauraa.

Kestävyysjuoksusta pikamatkoille

Lappeenrantalaisella Esko Huttuselle on kertynyt veteraanien SM-kisoista 58 mitalia. Elokuisista Kajaanin kisoista tuli kolme uutta mitalia pikajuoksumatkoilta.

Jukka Nissinen

Kirvesmies **Esko Huttusen** vauhti ei ole eläkepäivistä huolimatta hidastunut lainkaan. Itse asiassa Huttunen on siirtynyt kestävyysjuoksusta pikamatkoille.

– Yleisurheilun veteraanien SM-kisoissa Kajaanissa olin satasella ja 200 metrillä toinen. 400 metrin matkalla olin kolmas, Esko Huttunen luettelee tuoreita saavutuksiaan.

Kolmipäiväisissä kisoissa pikajuoksumatkoja riitti jokaiselle päivälle, joten lopun elokuusta Huttunen ottikin rennosti. Kesämökillä Saimaalla on kalastettu, marjastettu ja sienestetty treenaamisen vastapainoksi. Iän myötä palautuminen

raskaasta rääkistä vaatii enemmän aikaa.

– Jos nykyään tekee kovan puntitreenin, palautuminen kestää puolitosta tuntia. Viisi vuotta sitten tällaisesta ei vielä tiennyt mitään, Huttunen kertoo.

Aikaisemmin muun muassa triathlonia harrastanut Huttunen on liikkunut veteraaniturheilussa epätavalliseen suuntaan, sillä yleensä ikämiessarjoissa siirrytään kestävyyslajeihin. Pikajuoksua Huttunen on harrastanut kymmenen vuotta.

– Puntitreeniä on pakko tehdä läpi vuoden, jos aikoo pikajuoksussa pärjätä. Luilla ja jänteillä ei siitä tule mitään. Ikää kun tulee, kaikki räjähtävä voima häviää hetkessä, Huttunen muistuttaa.

Treenaaminen on tuonut myös tuloksia, sillä veteraanisarjoista on Huttuselle kertynyt 58 SM-mitalia. Pikajuoksun lisäksi niitä on tullut myös kymmenottelusta.

– Piti kerran oikein laskea, kun radiotoimittaja kysyi asiaa. Näiden lisäksi minulla on yksi MM-hopea ja EM-pronssi.

Pahnanpohjimmaisena löytyy vielä puolentusinaa PM-hopeaa ja -pronssia. Huttunen epäilee, että hänessä saattaa olla vähän urheilu- ja kilpailuhenkeä verissä. Veteraanikisat ovat kovatasoisia tapahtumia. Kajaanissa oli 900 kilpailijaa ja viimevuotisissa Jyväskylän MM-kisoissa oli 3 000 osallistujaa.

– Jos ei olisi kisatavoitteita, liikuntaa harrastaisi aalloittain. Välillä vähän kauemmin ja väliin saattaisi tulla pitkiä pausseja.

Huttunen on säästynyt pahemmilta loukkaantumisilta urheilurallaan. Ainoastaan vuoden 2009 veteraanien MM-kisat jäivät väliin kipeän kantapään takia.

Kaikki lähti liikkeelle judosta

Hyvä pohjakunto on peräisin kirvesmiehen hommien lisäksi 1970-luvulta alkaneesta judo-harrastuksesta.

– Menin vuonna 1972 judokursseille ja harrastin lajia 15 vuotta. Saavutin mustan vyön, kävin kolmet SM-kisat ilman menestystä. Siihen aikaan judon harrastajia ja seuroja oli niin paljon, että lajilla oli ykkös- ja kakkosdivisioonat seuratasolla, Huttunen muistelee.

Vuonna 1987 Huttunen vaihtoi judon maratonjuoksuun.

– Juoksin Tukholman maratonin 11 kertaa peräkkäisinä vuosina. Maratonin ohessa harrastin triathlonia, jossa saavutin SM-kullan, hopean ja pronssin.

Seuraavana tavoitteena ovat vaihtoehtoisesti maaliskuussa Budapestissa järjestettävät MM-hallikisat tai elokuussa Turkin Izmirissä järjestettävät EM-ulkoratakisat. Väliin saattaa mahtua vielä Tar-

Veteraanuurheilijan on tehtävä koko ajan punttitreeniä, muuten räjähtävä voima hiipuu äkkiä.

ton kansainväliset hallikisat joulukuussa.

– Hallikisojen kallistetut juoksuradat suosivat meikäläistä, kun minulla on lyhyet jalat. Hallikisoissa taktiikka ratkaisee aika paljon, Huttunen sanoo.

Kilpailuvietin tyydytyksen lisäksi urheilu on tuonut paljon ystäviä. Huttunen on myös seura-aktiivi ja hän vetää Lappeenrannan Urheilu-Miesten veteraaniporukkaa. Vaikka juoksuradalla otetaan miehestä mittaa oikein tosissaan, kisa-matkalle voidaan lähteä porukalla.

– Olimme viimeksi kolmen

hengen juoksijaporukalla Norjassa PM-kisoissa heinäkuussa. Viikko meni yhdessä. Kyllä siinä ajassa selviää, millainen ihminen on.

Urheilua Huttusen Esko aikoo harrastaa niin pitkään kuin vain paikat kestävät.

– Meidän salilla kävi vielä äskettäin kahdeksankymppinen kaveri, jota ei ollut vähään aikaan näkynyt. Tällä kertaa hän ilmestyi präsinoisuus jalassa paikalle. Kysyin, että missä olet ollut kun sinua ei ole näkynyt harjoituksissa. Mies vastasi, että hän ajatteli ruveta viettämään normaali-ihmisen elämää.

Onko talous Venäjän varassa?

Urheiluharrastuksen lisäksi **Huttusen Esko** on ollut mukana pitkän tovin Lappeenrannan kunnallispolitiikassa. Valtuustovuotia Huttuselle on kertynyt 44 vuotta sosiaalidemokraattien ryhmässä.

– Tipahdin viime vaaleissa pois ja nyt olen kulttuurilautakunnan jäsen. Asukasyhdistystoiminnassa olen mukana sekä Länsialueen asukasyhdistyksen että Länsialueen alueruudun varapuheenjohtajana.

Huttunen on tyytyväinen Lappeenrannan teatteriin ja klassisen musiikin tarjontaan.

– Puitteet eivät ratkaise, vaikka olisi kullatut vessannupit. Näytännöt ovat se, mikä vetää ihmisiä.

Teatterin puitteitakin puunataan parhailaan Lappeenrannassa, sillä rakenteilla on uudet tilat kauppakeskuksen yhteyteen. Kaupungissa rakennetaan uutta liiketilaa venäläisten turistien toivossa. Huttunen toivoisi investoinneille hieman rauhallisempaa tahtia.

– Täällä lasketaan aika paljon Venäjä-kortin varaan. Kauppahan täällä kukoistaa, kun venäläiset käyvät täällä. Toinen kysymys on mitä sitten tapahtuu, kun Pietariin rakenteilla olevat suuret marketit valmistuvat.

ERILAISEN OPPIMISEN HULLUT PÄIVÄT TIISTAINA 1.10. KLO 11-18 UTELIAISUUS JA UNELMAT

ERILAISEN OPPIMISEN KESKUS,
VILHONKATU 4 (KAISANIEMI), HELSINKI

**TOIMINNALLINEN ERILAISEN OPPIMISEN
PÄIVÄ. LUENTOJA, TIETOISKUJA,
NÄYTETUNTEJA, NEUVONTAA JA
APUVÄLINEITÄ.**

- KUKA ON ERILAINEN OPPIJA?
- MITÄ OVAT OPPIMISVAIKEUDET?
- AIKUISET, TYÖELÄMÄ JA OPPIMISVAIKEUDET
- APUVÄLINEITÄ HITAALE KIRJOITTAJALLE JA LUKIJALLE
- MUISTITREENIÄ AIKUISILLE
- TUTKIVAA OPPIMISTA
- MONIAISTISIA OPPIMISYMPÄRISTÖJÄ
- ESPANJAN ALKEITA TANSSIEEN JA LIKKUEN
- ENGLANTIA SARJAKUVAN AVULLA
- VÄRIKÄSTÄ MATEMATIIKAA
- PIKALUKITESTAUSTA
- ASKARRUTTAAKO ATK? KYSY MITÄ
VAAN TIETOKONEIDEN KÄYTÖSTÄ

AVOIN JA MAKSUTON KAIKILLE!

JÄRJESTÄJÄT: ERILAISTEN OPPIJOIDEN LIITTO,
HELSINGIN SEUDUN ERILAISET
OPPIJAT JA NUORET ERILAISET OPPIJAT.

LISÄTIEDOT: WWW.ERILAISTENOPPIJOIDENLIITTO.FI JA
PUH. 09-4763 6666

Opetus- ja kulttuuriministeriö

OIK-opintokeskus

Päälouottamusmiehenä saatoinkin luottaa siihen, että työntekijät ovat takanani tiukan paikan tullen, Pertti Sipilä toteaa.

Kansainvälinen konserni on kuin ampiaispesä

Pertti Sipilä ehti ennen eläkkeellelähtöä tehdä reilun 42 vuoden työuran samalla elementtitehtaalla. Forsassa sijaitseva Parman tehdas ehti vaihtaa omistajaa moneen otteeseen.

Jukka Nissinen

Kun Sipilän Pertti aloitti työt elementtitehtaalla vuonna 1971, tehtaan omistaja oli helppo nimetä. Turkulainen **Armas Puolimatka** pyöritti yhtä Suomen suurimmista rakennusliikkeistä patruunamaisiin otteisiin. Sipilän viimeinen palkanmaksaja oli kansainvälinen Consolis-konserni, jonka tytäryritys Parma Oy valmistaa betonielementtejä Suomessa.

– Se oli kasvollista omistamista. Nyt yritys tuntuu ampiaispesältä, jossa suuri ihmisjoukko tekee pienelle porukalle rahaa, Sipilä kuvailee.

Jos kansainvälisen konglomeraatin jollain kulmalla menee huonosti, se tarkoittaa muille työmuu-

rahaisille isompaa painetta tehdä tuloista. Näin on käynyt Consoliksinkin tapauksessa. Arabikevät on vaikeuttanut Välimeren alueen tehtaiden toimintaa eikä Itä-Euroopassakaan valukelkka liiku täydellä vauhdilla. Konserni on myös hassannut rahaa ostamalla Ranskasta tehtaita, jotka käytännössä suljettiin ylikapasiteetin vähentämiseksi.

– Ainoastaan pohjoismaiset tehtaat tahkoavat tuloista, joten tänne ladataan hirveät odotukset, Sipilä kertoo.

Putkiasentajalle riitti 1970–1980-luvuilla Puolimatalla asennuskeikkaa, sillä firma oli Suomen suurin aluerakentaja.

– Matkahommia tehtiin paljon, kun rakennettiin esimerkiksi Len-

tävänniemeä, Uittamo, Laustetta, Korsoa, Martinlaaksoa, Hakunilaa, Sipilä luettelee suomalaisia lähiöitä.

– Se oli rakentamisboomin aikaa. Välillä kopit lähtivät raakana maailmalle ja ne kalustettiin valmiiksi paikan päällä.

Puolimatka myi firmansa 1980-luvun puolivälissä Hankkijalle. Rakentamisen tolsketta piisasi hyvin aina vuoteen 1991 asti, jolloin koko rakennusala paukahi täydelliseen seisokkiin. Pilvenmäen elementtitehdas piti kuitenkin pintansa, vaikka omistaja onkin vaihtunut muutamaan kertaan.

Hosuminen ei ole duunarin vika

Vaikka lähiörakentamista haukutaan, Pertti Sipilä on elementtitalomies. Myös rakennusaineet ovat parantuneet. 1970-luvun alussa betonille luvattiin 30 vuoden käyttöikää. Tänä päivänä päästään jo saamaan vuoteen.

– Minua huolestuttaa nopeuden vaatimus rakentamisessa, sillä sidottu pääoma pitää saada tuottamaan mahdollisimman äkkiä. Sadesäillä kerrostalon runko on aivan auki ja kun pikkuisen seinä harmaantuu, ruvetaan tapiseeraamaan ja mattoa laittamaan. Pitäisi säilyttää maltti rakentamisvaiheessa, niin saataisiin kunnan tulosta. Se ei ole työntekijöiden vika, jos työmaalla hosutaan, Sipilä napauttaa.

Jatkuva neuvottelu tuo parhaan tuloksen

Pertti Sipilästä tuli ensimmäisen kerran vuonna 1988 tehtaan pääluottamusmies. Toisen kerran hänet valittiin pääluotoksi vuonna 2005. Pääluottamusmiehenä Sipilä ehti olla yhteensä 18 vuotta.

– Kun aloitin pääluottamusmiehenä, tehtaalla oli 330 työntekijää kahdessa vuorossa. Nyt lopettaessani meitä oli sata työntekijää päivävuorossa.

Väen vähenemisestä huolimatta tuotantomäärät ovat pysyneet samoina.

– Se on otettu jatkán selkänahasta ja parantuneella tekniikalla, Sipilä toteaa.

Automatiikan tulo ja kovempi työtahti tarkoittaa sitä, että tuotannossa ei ole samalla lailla tilaa apu-työmiehille. Tämä surettää Sipilää, sillä rakennuslalle pääsi ennen töihin vähän huonommallakin lukupäällä. Nyt tämä porukka pyörittelee peukaloitaan kotosalla.

Sipilä oli vuodesta 1987 mukana rakennustuotteen neuvottelukunnassa. Tämänhetkistä tessiä Sipilä oli vielä tekemässä.

– Yksi parhaimmista saavutuksista oli se, kun saimme tes-sopimuskaudella 2005–2008 nostettua rakennustuotteen taulukkopalkkoja 21 sentillä.

Jatkuva neuvottelu työnantaja-puolen kanssa myös tessien välillä tuottaa Sipilän mielestä parhaimman mahdollisen lopputuloksen.

– Suosittelen sitä lämpimästi muillekin neuvottelukunnille. Olemme tehneet töitä esimerkiksi tessin selkeämmän luettavuuden eteen.

Eväsmiehet toivat uusia jäseniä liittoon

Sipilän ay-uraan kuuluu myös kaksi kautta Rakennusliiton hallituksessa ja viimeinen puheenjohtajuus Vasemmistorakentajissa ennen yhdistyksen lakkauttamista.

Eläkkeellä ehtii ottamaan rennommin. Ay-toiminta toi paljon ystäviä ympäri Suomea.

– Olin sitä mieltä, että puoluepolitiikalla ei ollut tulevaisuutta Rakennusliitossa. Kun tänä päivänä katsoo työmaalla nuoria työntekijöitä, niitä ei politiikka kiinnosta yhtään.

Alalle tulevat nuoret pitää ottaa toisella tapaa mukaan ammattiliittoon.

– Meidän nuorisoprojektin ansiosta näki sen, että uusi työntekijä tuli valmiiksi täytetyn jäsenperintösopimuksen kanssa töihin. Eväs-

miesten ammattikoulutyö kantaa hyvin hedelmää, Sipilä kiittää.

Sipilän mielestä politiikalla on paikkansa ja se kuuluu yhteisten asioiden hoitamiseen. Hän oli viime valtuustokaudella Vasemmistoliiton ensimmäinen varavaltuutettu Forssassa sekä liike- ja teollisuuskiinteistöistä vastaavan lautakunnan jäsen.

– Tavallinen työmies on unohdettu molemmissa vasemmistopuolueissa. Siellä varmaan ajatellaan,

että teolliset työpaikat häviävät Suomesta, eikä sieltä tule äänestäjiä, Sipilä manaa.

Vaikka Sipilän Pertti lähti mielellään eläkkeelle, toisinaan tulee vähän haikea olo. Työmaa-aidan toiselle puolelle jäi iso joukko hyviä ystäviä. Tosin puhelimet toimivat vieläkin, vaikka Nokia myytiin Microsoftille. Vastaavasti ay-toiminta on tuonut paljon ystäviä ympäri Suomea.

Merkillisen reilu.

Kuukauden Fixut!

Täyssynteettinen
5W-40 moottoriöljy
+ 6 litran
öljynvalutusastia

King

Yhteishintaan
24⁹⁰

Öljynvalutusastia 6 l
Tuotekoodi: 556-24110

King täyssynteettinen moottoriöljy 5W-40, 5 l
API SN SM/CF, ACEA A3/B4. Tuotekoodi: 114-9540-5

Sulkaparin
ostajalle 3 litran
lasinpesuneste
kaupan päälle!

Fixus-lasinpesuneste
Tuotekoodi: 114-T3LFP

X-tremeVision 100 %

	H1 100-12258XVS2 21⁰⁰ /pr
	H7 100-12972XVS2 29⁰⁰ /pr
	H4 100-12342XVS2 22⁵⁰ /pr

PHILIPS

Polkupyörän LED-etuvalo

UUTUUS

49⁰⁰

Tuotekoodi: JY-8020

500 LUMENIA

Maan laajin varaosaketju!

Autojen varaosien, tarvikkeiden, lisävarusteiden, työkalujen ja autonhoitotuotteiden jakeluun ja asennukseen erikoistunut, itsenäisten yrittäjien Fixus-ketju on palveluksessasi kautta maan.

Kysy myös
Fixus-korjaamo-
palveluja!

fixus.fi

Tarjoukset voimassa 30.9.2013 saakka tai niin kauan kuin erää riittää. Tuotevalikoima saattaa vaihdella myymälöittäin. Osa tuotteista vain toimitusmyyntinä.

Siikarannasta lisävirtaa veteraanitoimintaan

Toivo Koivisto, teksti ja kuva

Rakennusliiton valtakunnallinen veteraanikurssi keräsi peräti 125 osanottajaa Siikarantaan Kirkkonummelle. Osanottajia oli jokaisesta aluejärjestöstä. Kuultiin kokemuksia eri osastojen veteraanitoiminnasta. Yhteistyössä useamman osaston kanssa saadaan monipuolista ja varsin tapahtumarikasta toimintaa. Yhteisissä tapaamisissa välittyi uusia ideoita toimintaan ja niistä saa kannustusta ja uutta virikettä. Muutamilla osastoilla on jo omat nettisivut, joista voivat muutkin katsoa mallia

Porukka jakaantui neljään kiertävään työryhmään pohtimaan ajankohtaisia asioita muun muassa miten puolueet ovat ottaneet eläkeläisten asiat huomioon. Todetuksi tuli, että vaalien läheisyys saa ne myötämieksiksi, mutta todellisuudessa ajavat vain omia näkemyksiään. Jakavat varoja niille, joilla jo ennestäänkin on. Tuntuu siltä, että vain oikeistolainen aatteellisuus on huudossa.

Liikunnan vastuu ja vapaus -luennon pitänyt **Alexander Holthoer** väänsi rautalankamallin ihmiskunnan synnystä näihin päiviin. Isot ulkopuoliset tahot ohjaavat meidän käyttäytymistä. Kaikemaailman kampanjat tarjoavat tarpeettomia esineitä ja tapoja, joilla vältetään terveellinen liikunta. Säännöllinen, päivittäinen liikunta sekä terveellinen ruoka. Nämä ovat asioita, joihin yhteiskunnan on luotava edellytykset.

Eläkeläisten puolustaminen ei hoidu itsestään

Kolmipäiväisen kurssin päätöspuheenvuoroissa vedottiin veteraanien jatkuvaan valppauteen. Meidän on itse puolustettava omia saavutuksiamme, muut eivät sitä tee. Poliittista toimintaa ei pidä karsastaa.

Liikunta, käsintaidot ja reipas yhdessä olo ovat tärkeitä veteraanien kunnan ylläpitäjiä. Veteraanipäivien aikana pidettiin leikkimieliset olympialaiset.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelussa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnet Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset Nordean, Sammon, S-pankin, Tapiolan tai Osuuspankin pankkitunnukset.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplik eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i Nordea, Sampo, S-banken, Tapiola eller Andelsbanken.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____ 20 - ____/____ 20
 ____/____ 20 - ____/____ 20
 ____/____ 20 - ____/____ 20
 ____/____ 20 - ____/____ 20
 ____/____ 20 - ____/____ 20
 ____/____ 20 - ____/____ 20
 ____/____ 20 - ____/____ 20
 ____/____ 20 - ____/____ 20
 ____/____ 20 - ____/____ 20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÄRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÄRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEUVOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi-maaliskuu, huhti-kesäkuu, heinä-syyskuu, loka-joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari-mars, april-juni, juli-september, oktober-december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Töitä vai joutenoloa?

Nykyajan nuori ei halua tehdä töitä.

Sosiaalietuuksien varassa eläminen on huomattavasti mielekkäämpää ja palkitsevampaa, sitä tuntee itsensä hyödylliseksi. Tällaisen kuvan media antaa nuorten ajatusmaailmasta. En kuitenkaan usko, että sillä on todellisuuden kanssa kovinkaan paljoa yhteistä.

Olen järkyttynyt sekä huolestunut. Olin mukana osastoni valmistuville opiskelijoille järjestämässä tilaisuudessa, jossa aluetoimitsija kysyi kuinka moni noin 20 uudenkarheasta maalarista oli onnistunut saamaan itselleen kesäksi työpaikan. Vain muutama käsi nousi ylös.

Mikä on näiden käden nostamatta jättäneiden nuorten kohtalo? Jos et pääse heti koulun penkiltä töihin, tuntuu työnsaanti olevan tänä päivänä lähes mahdotonta. Työpaikan saanti kun edellyttää vuosien työkokemusta, tästä muodostuva yhtälö on hankala ratkaista. Työttömäksi valmistuneet joutuvat pian syrjäytymisvaaraan. Ehkä heistä tulee sosipummeja, joita "ei työ kiinnosta", tai mahdollisesti onnellisena välttävät tämän kohtalon pääsemällä osa-aikaiseksi tai vuokrafirman kautta työhön, millä ei elätä edes itseään.

Toinen järkytys tuli, kun kanssani työskentelevä harjoittelija kertoi saaneensa harjoittelupaikan vasta soitettuaan 18 paikkaan. Voin kertoa, että itselläni olisi motivaatio ja usko ollut aika vähissä jo yrityksen numero kymmenen kohdalla.

Jos harjoittelupaikan sattuu saamaan, saa työmaalla sitten kuulla, ettei sitä ja tätä osaa tehdä. Sen päälle joutuu painamaan hanttihommia koko harjoittelun ajan. Ei ole aikaa opastaa ja kouluttaa tulevia ammattilaisia, pahimmillaan heidät sysätään itseksen tekemään joltain työmaata.

Niiden, jotka onnistuvat hankkimaan itselleen työpaikan, riesana ovat ptkäsovimukset sekä siitä johtuva taloudellinen epävarmuus. Uusia työntekijöitä on myös helppo pompottaa tekemään ne duunit, jotka eivät satu kokeneempia työntekijöitä kiinnostamaan. Kestää pahimmillaan monta vuotta ennen kuin nuori työntekijä pääsee irtautumaan keltanokan asemastaan. Nuoret, jotka eivät tiedä oikeuksistaan, ovat helppoja huiputettavia.

Mediasta välittyvä kuva työmaailmasta on hyvin ristiriitainen. Meillä on työvoimapula ja työpäiviä ja työuria tulisi pidentää. Silti vastavalmistuneille ei ole töitä, moni ammattilainenkin jää ilman työpaikkaa.

Työnteon merkitys on muuttunut vuosien kuluessa, nykyään nuoret miettivät mitä he haluavat tehdä, ei sitä, mikä on välttämätön paha, jotta saisi leivän pöytään. Työnantajapuoli ei tajua, kuinka arvokas nuori innokas työntekijä on työyhteisölle. Hän ei ole vielä kangistunut kaavoihin ja on muokattavissa juuri yrityksen tarpeisiin soveltuva. Pitempään töissä olleet konkaritkin saavat uutta puhtia työpäiviinsä, kun pääsevät jakamaan työvuosien kerryttämää ammattitaitoa, joka heille on muuttunut jo itsestään selvyydeksi.

Jokaisella tulisi olla mahdollisuus päästä töihin, jos siihen intoa ja halua piisaa. Työnantajan vastuulla on se, millaista työ ja olosuhteet ovat. Työntekijän vastuulla on se, että hän tekee työnsä tunnollisesti.

Luonnollisestikin hyvästä työstä kuuluu myös saada toimeentuloon riittävä korvaus. Turhan vastakkainasettelun voisi lopettaa.

Ida Kuikka
nuorisotyöryhmän jäsen

Juhani Tamminen on mies, joka mellastaa vuodesta toiseen. Ja saa julkisuutta. Tämäkin kirjoitelma toimii erinomaisena mainoksena herran lokakuussa ilmestyvälle elämäkerralle ja vaatemallistoakin pukkaa.
Kuva: Compic/Mauri Ratilainen

Lätkäkausi siirretty tositiveveen kaukaloon!

Pallisti: Jääkiekkokausi alkaa taas. Viimeistä kertaa taitaa olla Helsingin Jokerit mukana leikissä, kun idän houkutukset kävivät liian suuriksi. Ja mukaan menee ruplamaailmaan tuo Iso Paha Jere, vaikka kaplakka herran narrinuttuun tulosta suvena oli. Mutta niin vain tilipussin suuruus ratkaisi. Kun uran viimeiset pelivuodet mennä jollottavat, niin yli 300 000 euron tienesteistä ei oikein kannata poliisikomission huumeikkailua aikoinaan harrastaneen pojan kieltäytyä.

Jallisti: Taisi kyseessä olla myös mediatempu **Hjallis Harkimolta**. KHL-keikaus valtasi urheilusivut kesäkuun lopussa, **Jere Karalahti** teki saman heinäkuussa. Juuri kausikorntien myynnin ja yritysmarkkinoinnin käydessä kiihkeänä. Vaikka kovimmat fanit ovat vallankumousten myötä heittäneet kannatushomon sikseen, kai nämä kohu-shokki-wau-jutut massoihin vetoavat.

Pallisti: Ai kuten Tanssii tähtien kanssa? Harva muu telkkariohjelma on ollut takuuvarma miljoonan katsojan vetäjä, vaikka tarjolla ei ole ollut kuin kohtuullista tai jopa huonoa tanssahtelua. Nyt ohjelman usin tähti on **Juhani Tamminen**, joka sinällään ei taida nyt lätkävalmentajan hommissa olla.

Jallisti: Kyllä, herrasta on sukeutunut lähinnä ammattimainen Facebook-päivittäjä. Kitisijät saavat kuulla kunniansa ja saada passitukset metsään huutamaan, kun Tami kertoo Lumian pärättämisestä kuudelta aamulla, kovista kuntokouluista ja voitokkaista golfkierroksista CHAPEAU ja DET BLIR SPÄNNANDE hokemien siivittäminä. Mutta niin vain jääkiekkoleijona #79 itseään toistaa, eikä homma oikein enää jaksa naurattaa.

Pallisti: Toisto on viestinnän tärkein tehokeino. Ja tuhannet Facebook-peukuttajat eivät kai voi olla väärässä.

Jallisti: Noh, ainakin nyt valmentaja pääsee itse valmennettavaksi. Televisiosta sitten näkee, miten roolin kääntymisen käy. Kommentaattorin roolista Tamminen tosin tuskin irti pääsee tanssiessa, ainakaan henkisesti. Parketista tulee melkoinen sota-alue: backhand-forehand-bum-bum-bum sanovat lakeerikengät!

Pallisti: Ja noita Tami-hoentoja syntyy varmasti lisää. Tarvitsehan jääkiekon ohella tanssikin räväköitä persoonia. Tammisen urheilulliset näkemykset ja osaminen on huipputasolla ky-

seenalaistettu, mutta kiinnostusta mies herättää. Näin eivät tee umpimieliset nuuskahuulet, jotka eivät mitään urheiluhommistaan osaa sanoa. Eivät edes latteuksia pienistä marginaaleista.

Jallisti: Jääkiekkoliijat, tai entiset sellaiset, ovat muutenkin vauhdissa taikalaatikon vallanneessa tositiveeessä. Uutena ruutuun rävähtää Dancing on Ice, jossa taitoluistellaan julkkiskaartilla. Mukana on pakollisten missien ohella myös kansanedustaja, entinen lätkämaalivahti **Sinuhe Wallinheimo** (tietty kok.). Hokkarit vaihtuvat taitoluistimiin. Eroa on kuulemma kuin ralliautolla ja formulalla. Huikeaa.

Pallisti: No huikeaa on, lätkä ja elämä. Naisien puolella kymmenen vuotta sitten uransa jo lopettanut **Riikka Vävilä** (os. Nieminen) palaa kehiin. Ehkä nimi ei soita kelloja, mutta kyseessä on mimmilätkän kaikkien aikojen paras suomalainen pelaaja, joka on voittanut kaamean määrän palkintoja myös pesiksessä, jääpallossa ja kaukalopallossa. Homma alkoi kutitella uudelleen, kun Sotshin olympialaiset kolkuttelevat portilla. Kultamitalit tulossa Suomeen?

Jallisti: Melko ässä, jopa Porin Ässä, nainen saa olla, jos kymmenen vuoden sapatin jälkeen pääsee iskuun. Ja vielä niin, että asustelee kauden aikana Ruotsin puolella, mutta sarjapelit käy pelaamassa Suomessa Jyväskylän JYPissä. Mielenkiintoinen järjestely, varsinkin kun tässä ei taida verotuskikkailusta olla kyse.

Pallisti: No sellaista kikkailua on miesten lätkän puolella, kun sarjan nimi on tätä nykyä vain LIIGA. SM-kuviota ei siis enää kumilätyskän yhteyteen lyödä. Ehkä tosin nyt Valio alkaa jääkiekon pääsponsoriksi, niin Suomeen saadaan oma Valioliiga. Englannissa moinen myös on, mutta siellä pyörii nahkakuula. Loisisihan tuo hassuja yhteensattumia Urheiluruutuun toimittajien takellessa siinä, että mikäköhän liiga se on kulloinkin kyseessä.

Jallisti: Typerin palloilutarjan mukahauska nimi kautta aikain on tosin salibandyn toiseksi korkeimman sarjatason D1vari. Vähän niin kuin F1, mutta ei aivan.

Pallisti: Niin. Ehkä siellä puolella olisi kannattanut ottaa parkettien uuden pokasahan Tamminen periaatteista vaari. Niistä paras on ehkä Keep It Simple Stupid!. Eli pidä se simppeleinä, typerys!

Olli Kohonen

ENSIMMÄINEN
ASKEL

**YHTEISTÄ AIKAA
PERHEEN KANSSA?**

TUTUSTU JA HAE
JAKSOLLE
WWW.PHT.FI

Ensimmäinen askel on koko perheen hyvinvointijakso, jolla pääset matkalle kohti terveellisempiä elämäntapoja! PHT tarjoaa elämyksiä, onnistumisen iloa ja hyvää oloa ympäri Suomen.

ENSIMMÄINEN ASKEL ON TÄRKEIN.

PHT ry, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki.

ENSIMMÄINEN
ASKEL

**ELÄMYKSIÄ JA
LIIKUNNAN ILOA!**

TUTUSTU JA HAE
JAKSOLLE
WWW.PHT.FI

Ensimmäinen askel on hyvinvointijakso, jolla pääset matkalle kohti terveellisempiä elämäntapoja! PHT tarjoaa elämyksiä, onnistumisen iloa ja hyvän olon mahdollisuuksia ympäri Suomen.

ENSIMMÄINEN ASKEL ON TÄRKEIN.

PHT ry, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki.

Aluetoimistojen aukioloajat muuttuvat

Aluetoimistot ovat lokakuun alusta lähtien avoinna Uudenmaan aluetoimistoa lukuun ottamatta maanantaina ja tiistaina kello 8.30–12 ja 13–16.30.

Uudenmaan aluetoimiston aukioloajat eivät muutu.

Jos matkatöiden takia tai muusta syystä et pääse asioimaan aluetoimistoon alkuvuodesta, voit varata itsellesi ajan työttömyyskassan palvelunumerosta 020 690 230 maanantaista torstaihin kello 8.30–16 ja perjantaisin kello 9–15.30.

AIKUISKOULUTUSTA

Pohjois-Karjalan
aikuisopisto

MENESTYS SYNTYY
OSAAMISESTA

Lyhytkoulutus – nopea tapa päivittää osaamista!

Asbestin purkukoulutus

- 21.–25.10.2013 klo 8–16 Joensuu
- Hinta 660 €

Tulitöiden turvallisuuskorttikoulutus

- 5.9., 3.10., 7.11. ja 12.12.2013 klo 8–16 Joensuu
- 29.10.2013 klo 8–16 Kitee
- 24.9. ja 19.11.2013 klo 8–16 Lieksa
- Hinta 110 €/hlö

Kattotulitöiden turvallisuuskoulutus

- 18.10.2013 klo 8–16 Joensuu
- Hinta 110 €

Työturvallisuuskorttikoulutus

- 3.9., 1.10., 5.11. ja 10.12.2013 klo 8–16 Joensuu
- 26.9. ja 21.11.2013 klo 8–16 Lieksa
- Hinta 110 €/hlö

Märkätila-asentajan henkilö-

sertifiointikoulutus

- 24.–25.9.2013 klo 8–16 sekä
- 26.–27.11.2013 klo 8–16 Joensuu
- Hinta 350 €/hlö

Tieturva 1

- 19.9. ja 14.11.2013 klo 8–16 Joensuu
- Hinta 110 €

Tieturva 2

- 29.–30.10.2013 klo 8–16 Joensuu
- Hinta 220 €

Tieturva 2 -kertauskoulutus

- 24.10.2013 klo 8–16 Joensuu
- Hinta 110 €

Ilmoittaudu koulutukseen: www.pkky.fi/aiko > Työelämän koulutussalkku

Pohjois-Karjalan aikuisopisto
PL 199 (Kaislakatu 3), 80101 Joensuu
www.pkky.fi/aiko

**TYÖTÄ VASTAAVAA
KOULUTUSTA**

Katso ajankohtainen
koulutustarjonta netistä
www.faktia.fi/koulutukset

OSAAMISEN UUDISTAJA. TYÖ-
JA LIIKE-ELÄMÄN MENESTYS-
TARINOIDEN MAHDOLLISTAJA.
YRITYSTEN JA JULKISYHTEISÖ-
JEN OSAAVA KEHITTÄMISKUM-
PANI. SE ON FAKTIA.

faktia

Perkiöntie 9, 30300 Forssa
puh. 040 347 4000
asiakaspalvelu@faktia.fi
yrityspalvelut@faktia.fi

Näyttötutkinto on erityisesti aikuisille suunniteltu joustava ammatillisen tutkinnon suorittamistapa.

ALVAR etsii rakennusalan ammattilaisia näyttötutkintoaineistojen kehittämistyöhön

Aineistojen avulla varmistetaan rakennusalan näyttötutkintojen vastaavuus työelämän tarpeisiin.

Tarjoamme uusille aineistojen laatijoille perehdytyksen tehtävään.

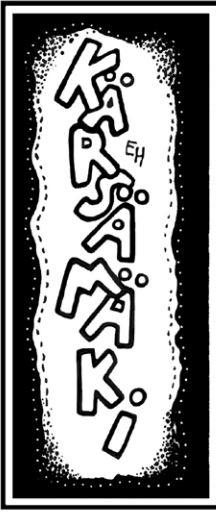
Suunnittelu- ja laadintakokouksiin osallistuville maksamme päivärahan sekä matkakorvauksen ja palkkion laaditusta aineistosta.

Lisätiedot ja tehtävään ilmoittautumiset:
johtaja Veikko Ollila, puh. 050 511 6666, veikko.ollila@alvar.fi

www.alvar.fi

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarenkatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennuskassa.fi

Päivärahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135
70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Jäsenasiat 020 690 231

Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 8.30–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittämösopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraha hakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4,
PL 307, 00531 Helsinki
Vaihe: 020 774 003
sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134
70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työehtoasiat 020 690 232
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 8.30–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittämösopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

Aluetoimistot

Toimistot avoinna:

Kuopio, Oulu, Tampere, Turku Uusimaa
ma-to 8.30–12.00 ja 13.00–16.30 ja pe 8.30–12.00 ja 13.00–15.30

Muut toimistot

avoinna vain maanantaisin ja tiistaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Toimistojen yhteystiedot:

Häme/03 Hämeenlinnan toimisto

Birger Jaarlinkatu 18 B,
13100 Hämeenlinna
TES-asiat 020 690 324

Tampereen toimisto

Sorinkatu 4,
33100 Tampere
TES-asiat 020 690 324

Itä-Suomi/04 Joensuun toimisto

Torikatu 30,
80100 Joensuu
TES-asiat 020 690 246

Mikkelin toimisto

Porrassalmenkatu 13,
50100 Mikkeli
TES-asiat 020 690 246

Kuopion toimisto

Vuorikatu 42,
70100 Kuopio
TES-asiat 020 690 246

Kainuu/10

Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani
TES-asiat 020 690 325

Keski-Suomi/02

Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä
TES-asiat 020 690 246

Kymi/06

Kouvolan toimisto
Salpausselänkatu 60 C,
45100 Kouvola
TES-asiat 020 690 246

Lappi/13 Kemin toimisto

Keskuspuistokatu 50,
94100 Kemi
TES-asiat 020 690 325

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi
TES-asiat 020 690 325

Oulu/14

Rautatienkatu 40
90120 Oulu
TES-asiat 020 690 325

Pohjanmaa/05

Pitkäkatu 43,
65100 Vaasa
TES-asiat 020 690 325

Satakunta/07

Liisankatu 18,
28100 Pori
TES-asiat 020 690 324

Turku/09

Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku
TES-asiat 020 690 324

Uusimaa/01

Siltasaarenkatu 4,
00530 Helsinki
TES-asiat 020 690 245

Lahden toimisto

Hämeenkatu 32,
15140 Lahti
TES-asiat 020 690 324

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

**Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia.
Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.**

TAPAHTUMAT

Kirveskerho 55

Juttutupa kokoontuu ti 8.10. klo 11, Os. 001 Helsingin kirvesmiesten toimitilat, Kannelmäki, Purpurinpolku 7–9, 1.kerros. Huomioikaa osoite! Tervetuloa!
Hallitus

Keski-Suomen osastot: 051, 052, 342 ja 542

Yhteinen pikkujouluristeily 23.–24.11. Tallinaan. Tarjolla 60 paikkaa: A2 hyttejä 20 kpl ja B2 hyttejä 13 kpl. Tiedustelut, sitovat ilmoittautumiset ja maksuohjeet viimeistään ti 24.9., Jouko Kurki p. 050 309 5240 tai jouko.kurki@asemapiste.fi. Ilmoita samalla syntymäaikasi. Maksamalla omavastuun 70 €/hlö viimeistään to 17.10. vahvistat osallistumisesi risteilylle. Ilmoittautua voi myös 23.–24.9. klo 16–17.30 aluetoimistolla, Yrjönkatu 30, Jyväskylä. Tervetuloa!
Hallitukset

Os. 003, Helsinki

Loppuvuoden veteraanitapaamiset maanantaisin klo 11, Uudenmaan aluetoimisto, Siltsaarenkatu 4, katutaso, Helsinki. Teemat ja luennoitsijat: 7.10. Helsingin kaupungin valtuustojäsen Yrjö Hakanen, ma 4.11. eläkejärjestön edustaja, 2.12. oman toiminnan suunnittelua ja Toivo Koivisto esittelee Kiinan matkakuvia. Tapaamisten lisäksi päätämme marraskuun matkasta johon sisältyy omavastuu. Tervetuloa suunnittelemaan ja päättämään toiminnasta. Puheenjohtaja Aarre Hana p. 044 273 7615.

Os. 027, Joensuu

Maastajuoksu- ja saappaanheittokilpailut ke 18.9. klo 17.30 Lykkälammen hiihtomajalla. Ilmoittautumiset paikan päällä ennen kilpailua. Tiedustelut Heino p. 0400 430 147. Jäsenet perheineen Tervetuloa!
Hallitus

Os. 034, Imatra

Syysristeily 16.–17.11. Tallinaan, hotelli Viru. Omavastuu 60 €/lö/2hh. Sitovat ilmoittautumiset ja maksu osaston toimistolle päivystysaikana ma 9.9. ja 14.10. klo 17–18. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 039, Helsingin matto- ja parkettimiehet

Kuukausikokous ti 24.9. klo 16, ammattiosastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu.
Pikkujoulujuhlat la 2.11. klo 18 ravintola Wanhan kellarissa. Omavastuuosuus 35 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään su 13.10., Erkki Siitarinen p. 0400 508 098. Paikkoja rajoitetusti!
Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Putkijaoston kuukausikokous ma 23.9. klo 17, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34 B, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat.
Kuukausikokous ke 25.9. klo 19, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34 B, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 042, Hyvinkää

Kuukausikokous ke 18.9. klo 18, Järjestöotalo, Hyvinkää. Käsitellään esille tulevat asiat.
Perhe-, virkistys-, ja koulutusviikonloppu 14.–15.9. Kiljavan opistolla. Bussi lähtee la 14.9. klo 8 Hyvinkään rautatieasemalta. Paluu su 15.9. klo 14.30 Kiljavan opistolta.
Hallitus

Os. 051, Jyväskylä

Perinteinen syystapahtuma la 28.9. klo 10 Leppälahden leirikeskuksesta, Manunsaarentie 140, Leppälahti. Jyväskylästä noin 18 km. Ajo-ohje: 9-tietä Kuopion suuntaan, Leppälahden kohdalta oikealle Leppälahden tietä. Matkan varrella opasteet. Ohjelmassa rannalta ongintaa, makkaranpaistoa ja muuta mukavaa. Jäsenet perheineen joukolla mukaan!
Hallitus

Os. 056, Salo

Yleinen kokous to 26.9. klo 18, osaston toimisto, Helsingintie 10, Salo. Asetetaan ehdokkaat syyskokouksen valintoja varten. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 059, Oulu

Kylpyläpäivä la 28.9. Oulun Edenissä. Tule paikalle klo 10–15 yksin tai yhdessä perheesi kanssa, huollettavat lapset alle 16 v. Osasto maksaa, kunditistat jäsenyytesi.
Hallitus

Ammattiosastojen syyskokoukset

Lokakuun 15. ja joulukuun 15. päivän välisenä aikana pidettävissä syyskokouksessa:

- päätetään niistä perusteista, joiden mukaan osaston toimihenkilöiden kulut korvataan;
- päätetään toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle vuodelle;
- valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö;
- valitaan puheenjohtaja ja hallituksen varsinaiset jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen;
- valitaan edustajat henkilökohtaisine varaedustajineen aluejärjestön edustajakokoukseen;
- valitaan tarpeelliset toimikunnat ja jaostot sekä tarvittaessa osaston luottamusmiehen varamiehensä;
- päätetään kokouksen koollekutsumistavasta;
- asetetaan ehdokkaat aluejärjestön hallituksen jäseniksi;
- käsitellään muut mahdolliset asiat.

Os. 088, Vaasan maalarit ja mattomiehet

Yleinen kokous la 21.9. klo 16, Pohjanmaan aluetoimisto, Pitkätie 43, Vaasa. Käsitellään osaston toiminnan lakkauttamista. Kokouksen jälkeen ruokailu.
Hallitus

Avd. 088, Vasas målare och golvläggare

De allmänna mötet kommer att hållas 21.9. kl 16, vid Österbottens regionkontor, Stora Långgatan 43, Vas. Vi kommer att behandla avslutande av avdelningens verksamhet. De serveras mat efter mötet.
Styrelse

Os. 091, Kuopio

Pikkujoulut to 5.12. klo 19, Kuopion musiikkikeskuksessa, esitykseen Suuri pikkujoulu stand up -show: Pyhä kolminaisuus, Ilari Johansson, Niko Kivelä, Jape Grönroos. Väliajalta kahvitarjoilu. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään pe 27.9. Kuopion toimistoon Vuorikatu 42, Kuopio. Lippuja voi lunastaa 2 kpl/jäsen hintaan 10 €/kpl. Mukaan mahtuu 120 ensiksi ilmoittautunutta. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 101, Porin maalarit ja mattomiehet

Kuukausikokous ti 17.9. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 104, Helsingin asfaltti- ja pikimiehet

Veteraanijaosto Pikiukot. Tutustumisretki ke 25.9. klo 13 Sotamuseoon, Liisankatu 1, Helsinki. Kierroksen jälkeen syömme ravintola Kolmessa Kruunussa. Omavastuu 10 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään ke 18.9., Matti Sartesuo p. 0440 203 768 tai sarmat@kolumbus.fi.
Kuukausikokous to 10.10. klo 17, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat.

Perinteinen teatterimatka la 9.11. klo 13 Kansallisteatteriin, pienennäyttämön esitykseen Ovista ja Ik-kunoista. Ilmoittautuminen ja lisätietoja viimeistään la 5.10., Matti Sartesuo p. 044 020 3768 tai sarmat@kolumbus.fi.
Hallitus

Os. 174, Karjaa

Teatterimatka 16.–17.11. Turkuun. Lähtö la 16.11. klo 10.30 Karjaan linja-autoasemalta. Paluu sunnuntai-ina. Omavastuu 20 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään su 22.9., Erkki Salo p. 0400 563 241.
Hallitus

Avd. 174, Karis

Teaterresan till Åbo den 16.–17.11. Avfärd från Karis busstation den lö 16.11. kl 10.30. Retur på söndagen. Eget ansvar 20 €/person. Anmälingar senast den sö 22.9., Erkki Salo tel. 0400 563 241.
Styrelse

Os. 280, Helsingin betoniraudoittajat

Kuukausikokous ma 16.9. klo 17, os. 001 Helsingin kirvesmiesten toimitilat, Mäkelänkatu 8, Helsinki. Käsitellään ala- ja ajankohtaiset asiat sekä muut esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 288, Nurmijärvi

Syyskokous ja kylpyläretki 8.–10.11. Ikaalisten kylpylään.
Syyskokous la 9.11. klo 14, kylpylän kokoustilat. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Paikalla aluetoimitsija Jari Lindqvist. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ti 15.10. Jari p. 040 525 5427.
Hallitus

Os. 298, Jurva-Teuva

Yleinen kokous ke 18.9. klo 19, Tarina-ravintola, Kauppatie 2, Jurva. Käsitellään ja päätetään osaston lakkauttamisesta ja toiminnan siirtämisestä os. 244 Kurikkaan.
Hallitus

Os. 319, Jalasjärvi

Yleinen kokous pe 20.9. klo 18.30, Neste Jalasjärvi, Seinäjoentie 7, Jalasjärvi. Käsitellään osaston lakkauttamista ja liittymistä os. 244 Kurikkaan. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 324, Ähtäri

Yleinen kokous pe 27.9. klo 18, lounasravintola Hovitar, Sahakuja 2, Ähtäri. Esillä osaston toiminnan lakkauttaminen ja siirtyminen uuteen perustettavaan osastoon.
Hallitus

Os. 327, Alahärmä

Kokous ti 17.9. klo 18, Erustupa, Härmäntie 21 D, Härmä. Alustavaa keskustelua syyskokouksessa päätettävistä osastojen yhdistymisestä sekä muista esille tulevista asioista. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Kuukausikokous ma 14.10. klo 18, Matinkylän Pirtti, Keskipäivänkuja 4, Espoo. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 390, Helsingin putkimiehet ja -eristäjät

Nuuskakerhon toiminta alkaa to 19.9. klo 11, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki.
Syyskauden kokoontumiset
torstaisin: 3.10., 17.10., 31.10., 14.11., 28.11., 12.12.

Muuta toimintaa: Terveiset eduskunnasta, eläkeläisjärjestöt esittäytyvät, Liikuntakurssi 21.–25.10. Siikarannassa, teatteri-ilta Kaupunginteatterissa.
Osaston eläkeläisjäsen, tule mukaan kehittämään toimintaamme entistä monipuolisemmaksi. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Veteraanijaosto

Os. 391, Turun putkimiehet ja -eristäjät

Veteraanien syysristeily 29.–30.10. Viking Line. Kokoontuminen ti 29.10. klo 8 Viking Linen terminaalissa ja paluu ke 30.10. klo 7.45. Hinta: 20 €/jäsen ja 40 €/seuralainen, johon sisältyy: A-luokan hytti/2hlö/hytti, aamiaisen ja päivällinen. Ilmoittautumiset viimeistään pe 27.9. työaika p. 040 705 9472. Hallitus

Os. 402, Vaasan putkimiehet

Kuukausikokous ke 18.9. klo 18, Pohjanmaan aluetoimiston tilat, Pitkätie 43, 65100 Vaasa. Käsitellään esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 468, Mäntsälä

Pikkujoulut la 9.11. Linnanmäen Peacock-teatterin Star Show esitystä seuraten. Ruokailu ennen esitystä. Mukaan mahtuu 40 nopeinta. Avcin osallistuminen maksaa 35 €. Ilmoittautumiset viimeistään ma 7.10., Virpi p. 045 633 9264 tai Teukka p. 040 733 0012. Hallitus

Os. 603, Turun muurarit

Veteraanitapaamiset jatkuvat joka kuukauden toinen tiistai. Seuraava tapaaminen ti 8.10. klo 11, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Hallitus

ONNEA

70 vuotta

Lavikainen Veli Otto Olavi 9.8., Kerava.
Os. 003, Helsinki

Naukkarinen Taisto Pentti Antero 9.8., Lahti.
Os. 177, Lahti

60 vuotta

Toljander Heikki Antero 19.9., Karkkila.
Os. 118, Nummela

50 vuotta

Nieminen Jukka 13.9., Tammela.
Os. 397, Hämeenlinnan putkimiehet

KUOLLEITA

Lindlöf Aimo Antero

Osastomme pitkäaikainen jäsen Aimo Antero Lindlöf kuoli 9.8.2013. Hän oli syntynyt 25.11.1941 ja liittynyt Rakennusliittoon jäseneksi 1.2.1961.
Muistoa kunnioittaen
Os. 051, Jyväskylä

Suhonen Yrjö

Osastomme jäsen Yrjö Suhonen kuoli 29.7.2013. Hän oli syntynyt 4.4.1949 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.11.1977.
Muistoa kunnioittaen
Os. 027, Joensuu

Uhlbäck Jouni Kalervo

Osastomme hallituksen jäsen Jouni Kalervo Uhlbäck kuoli 25.8.2013. Hän oli syntynyt 24.11.1967 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 20.10.2000.
Muistoa kunnioittaen
Os. 357, Sotkamo

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä

<http://rakennusliitto.fi/palkat-ja-tes/liiton-julistamat-saarrot/>

VOIMASSAOLEVAT:

- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- ”Artexx” Steplewski Artur
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Edmonton Oü
- Efra Invest Oü

- Egerton Oü
- Ehiter Arendus Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU ”PM-BUD”
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Mälning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone ”Suvireta”
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Marsalis-Ehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. z.o.o.
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü

- Orasgrupp Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- PU Eristys Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Roiha Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- Siivous-Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- T-Tarvike Oy
- Triaad Grupp Oü
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vahotek Oy
- Vartix
- Ventago Oü
- Vimeco Oy
- Windrox Grupp AS

LOMIA

HYVINVOINTILOMIEN PERHELOMAVIIKOT

Vekaraviikko 23.–28.12.2013

Lomakeskus Huhmari
83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Aikuisten omavastuu 5 vrk:n täysihotolomasta on 110 € ja alle 16-vuotiaat lapset maksutta. Matkakuluja ei korvata.

Hakuaika päättyy 30.9.2013

Hakemusten palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki.

OULUN JA YMPÄRISTÖN RAKENNUSTYÖLÄISTEN LOMASÄÄTIÖN LOMAT 2014 Vuokatti Chalets 2 ja Ruka Ski Chalets 1

Lomahuoneistot on haettavissa Oulun aluejärjestön jäsenosastojen jäsenille.

Lomat ovat 3–4 vrk:n pituisia lomaa, **130 €** suuruisella omavastuulla/lomaa. Huoneistot on mitoitettu 4–6 henkilölle. Loman kesto on ma–pe 4 vrk ja pe–ma 3 vrk. Lomahuoneistojen osoitteet ovat Opistontie 12, 88610 Vuokatti ja Rukatunturintie 12, 93825 Rukatunturi.

Lemmikkieläinten tuonti kielletty!

Varaukset ajalle: **Hakuaika päättyy:**
1.1.–31.12.2014 pe 26.9.2013

Lomat annetaan varausjärjestyksessä ja ensisijalla ovat ne jäsenet, jotka eivät ole aikaisemmin lomaa käyttäneet.

Varaukset alkaen keskiviikosta 18.9.

Pirjo-Liisa Nyman, puh. 020 774 3389 tai pirjo-liisa.nyman@rakennusliitto.fi

Lisätietoja myös <http://www.vuokatti.fi>, <http://www.vuokattisport.fi> ja <http://rukaskichalets.fi>

Lomasäätiön hallitus

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi työvoimatoimistoon työnhakijaksi. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa.

- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 34 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.

- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyysaikana 34 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehto kerryttäviä viikkoja voi kerätä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 103 euroa kuukaudessa.

- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansajakassan jäsenyysaikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.

- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha-hakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.

- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika. Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

- Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.

- Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehdoton eikä palkanmääritykseen.

- Useita töitä rinnakkain tehtäessä, on palkkatodistuksessa ilmoitettava työtuntien määrä viikoittain, koska näissä tilanteissa palkanmääritykseen voi ottaa enintään vain 40 tunnin palkan.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan ansioturvan päiväraha-hakemuslomakkeella. Hakemuslomakkeita saat työvoimatoimistosta ja liiton aluetoimistosta. Jatkohakemuslomakkeita lähetetään maksuilmoituksen mukana. Jatkohakemuksen voit toimittaa kassalle myös sähköisesti Rakennusliiton eAsiointipalvelun kautta. Lisäksi hakemuksen voi toimittaa puhelimitse puheentunnistuspalvelun kautta, mikäli olet kokonaan työtön tai kokonaan lomautettu.

- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaikkoverokorttia.

- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikorotusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.

- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.

- Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kolme.

- Normaalina neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työkaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.

- Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.

- Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.

- Osa-aikatyön palkasta on muistettava maksaa jäsenmaksu, jos osa-aikatyöstä kertyy työssäoloviikkoja. Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta niitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi.

Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassaan osoitteeseen:

**RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA,
PL 135, 70101 KUOPIO**

Hakemuksia voi jättää myös aluetoimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Rakennusalan työttömyyskassa

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast som arbetssökande på Arbetskraftsbyrån då du blir arbetslös. Kassen kan betala inkomstdagpenning bara för den tid då du varit arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån.

- Rätt till inkomstdagpenning har en medlem i arbetslöshetskassan som har varit försäkrad i kassan utan avbrott i minst 34 veckor före arbetslösheten och som under den tid han varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan innebär att man är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat medlemsavgifterna.

- Arbetsvillkoret fylls när personen under sin tid som medlem har varit i lönearbete i 34 kalenderveckor så att arbetstiden under varje vecka har varit minst 18 timmar. Medlemmen behöver inte ha arbetat utan avbrott, utan man kan samla veckor som fyller arbetsvillkoret under en granskningsperiod på 28 månader omedelbart innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att man har fått kollektivavtalsenlig lön för arbetet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen ska lönen för heltidsarbete vara minst 1 103 euro i månaden.

- Arbetsvillkoren upphör att gälla när personen har varit borta från arbetsmarknaden över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala förmåner först då personen på nytt uppfyllt arbetsvillkoret. Arbetsvillkoret bryts också för en person som medan han är medlem i en löntagar-kassa fungerar som företagare i huvudsyssla i över 18 månader.

- En medlem som blir arbetslös ska alltid då han lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuellt frånvaro från arbetsmarknaden.

- Tiden i arbete bevisas genom löneintyg, av vilka det ska framgå när anställningen började och slutade. Det vore bra om löneintyget alltid har uppgifter om uttagen semester. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Också kopior av meddelanden om uppsägning eller permittering ska skickas till arbetslöshetskassan.

- Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behövs löneuppgifter för tiden efter denna permittering

- Löneintyget bör ha uppgifter om arbetstimmar och löner för de arbetsveckor då du har arbetat färre än 18 timmar. Dessa veckor tas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen fastställs.

- Då du har flera arbeten parallellt bör det av löneintyget framgå antalet timmar per vecka, eftersom vi i dylika fall kan beakta lönen för högst 40 timmar.

Så här fyller du i ansökan

- Du ansöker om dagpenning på blanketten för ansökan om inkomstdagpenning. Dessa blanketter finns på Arbetskraftsbyrån och förbundets kretskontor. Vi skickar blanketter för fortsatt ansökan tillsammans med meddelandet om betalning. Du kan skicka in din fortsatta ansökan även elektroniskt via Byggnadsförbundets eAsiointipalvelu. Du kan också skicka in ansökan per telefon via telefonidentifieringstjänsten, om du är helt arbetslös eller helt permitterad.

- Du behöver inte meddela kassan skatteuppgifter, utom om du har ansökt om ändringar eller om du har fått ett graderat skattekort.

- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år som du försörjer genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Vanligtvis behövs inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifterna om den via Befolkningsregistercentralen.

- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dem. Om du har jordbruks- eller företagarincome ska du bifoga utredning över senast fastställda beskattning.

Så här ansöker du om dagpenning

- Normalt ansöker man om dagpenning för fyra veckors perioder i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.

- En person som blir arbetslös kan dock fylla i sin första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du i alla fall har tre hela kalenderveckor som arbetslös.

- Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du medan du är arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete, som börjar och slutar under denna fyra veckors period.

- Om du har börjat ett arbete som pågår över två veckor och arbetet fortsätter efter fyra veckorsperioden, kan du sluta din ansökan dagen innan du började arbeta. Dessutom ska du i ansökan anteckna när du börjat ett arbete som pågår över två veckor.

- Om du har deltidsarbete, där du får lönen per månad, ska du ansöka om dagpenning i perioder på en månad och bifoga ditt löneintyg.

- Du ska komma ihåg att betala medlemsavgift för deltidsarbetet, om deltidsarbetet gör att du samlar arbetsvillkor. Du ska fylla i alla punkter i ansökan noggrant så att vi inte behöver skicka dem tillbaka för komplettering.

- Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag du vill att den utbetalas.

Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassans kontor på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA
PB 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på en del orter även till avdelningens kassör.

Byggnadsbranschens arbetslöshetskassa

Television tulevaa ohjelmistoa:

TV5 21.00 maanantai 16.9.

Enkelit ja demonit

Menestyskirjailija **Dan Brownin** tarinoissa ravataan paikasta toiseen ja jänkätään sääntötulkinnosta. Da Vinci -koodin jatko-osa sijoittuu Vatikaniin, missä pelataan nunnien ja kardinaalien välinen jalkapallo-ottelu. Draaman kaari huipentuu jatkoajalla, kun Demonit tekee kardinaalimunauksen ja Enkelit saa vaapaotkun aivan rangaistusalueen tuntumasta. Kuvassa potkuun valmistautuvat **Armin Mueller-Stahl** ja **Ewan McGregor**.

Nelonen 22.00 keskiviikko 18.9.

Nunnia ja konnia

Teatterikoululaisten kannattaa tehdä muistiinpanoja, kun **Whoopi Goldberg** (ei kuvassa) tulkitsee kasinolaulajatar Deloris Van Cartieria, joka muuntautuu todistajansuojeluohjelmassa sisar Mary Clarence-nimiseksi nunnaksi. Itse asiassa näyttelijä tekee vaativan kolmoisroolin, sillä hänen oikea nimensä on **Caryn Elaine Johnson**. Taiteilijanimi Whoopi viittaa pierutyynyyn, joten luvassa on myös huumoria. Jatko-osa nähdään viikon kuluttua.

Television menevää ohjelmistoa:

TV5 21.00 perjantai 13.9.

2012

Kuten mayaintiaanit olivat muinoin ynnäilleet, maailmanloppu koitti viime vuoden joulukuussa, koska poliitikot eivät tapansa mukaan uskoneet tiedemiehiä, ennen kuin oli liian myöhäistä. Kaukaa viisas saksalaisohjaaja **Roland Emmerich** oli ohjannut jo kolme vuotta aiemmin katastrofielekuvan, jossa planeetan tuhoon samastuttiin muutaman avainhenkilön kautta. Kamera ennakoii tuolloin heidän lentävän lähönsä enkelten kaupungista.

Yle Fem 21.00 sunnuntai 15.9.

Nanga Parbat

Pakkanen puraisi poskilihaksia myös vuonna 1970, jolloin italian-saksalaiset veljekset **Reinhold** ja **Günther Messner** päättivät kavuta Nanga Parbat -vuoren huipulle Himalajalla. Isoveli Reinhold (Florian Stetter, kuvassa) menetti reissulla kuusi varvastaan, mutta valloitti sittemmin kaikki muutkin yli 8 000 metriä korkeat mäennyppylät. Ohjaaja **Joseph Vilsmaier** puolestaan käsitteli ilmastonmuutosta myös Stalingrad-elokuvassaan.

Kiitämme supersankareissa:

- Teknisiä vempeloita
- Kriisivalmiutta
- Muskeleita
- Lentokykyä
- Sukupuolista suvaitsevaisuutta

Moitimme supersankareissa:

- Pukeutumista
- Kaksinaamaisuutta
- Oman käden oikeutta
- Lapsellisia taiteilijanimiä
- Piittaamattomuutta liikennesäännöistä.

Mikä voimauttava kirjallinen teos?

1. Siinä tavoiteltu esine on muodoltaan pyöreähkö.
2. Teos ei ole dokumentti.
3. Teoksen nimessä mainitaan korkea-arvoinen mieshenkilö.
4. Sankarien on tehtävä vaarallinen matka voittaakseen vihollisensa.
5. Teoksen sankarit ovat kooltaan poikkeavia.
6. Viisas vanhus auttaa päähenkilöitä taikavoimillaan.
7. Henkilöt ovat tulleet tutuiksi myös filmatisoinneista.
8. Teoksessa puhutaan ikivanhoja kieliä.
9. Teoksen teemana on pienen ihmisen taistelu tyranniaa vastaan.
10. Lopussa sankarit palaavat maalaismaisemaan, missä juhlitaan.

Oikea vastaus: *Asterix ja Caesarin laakeriseppele*. Perustelu: *Taru sormusten herrasta* on uuvuttava kuin nälkävuosi.

Lehdestä
reväistystä

Ilmoitus *Metsästäjä-lehdessä*
5/2013

Breda Chiron
Kevyt kuin poliitikon lupaus

Kaliiberi: 12/76
Toimintatapa: Inertiatoiminen puoliautomaatti
Tukki: Synteettinen, pehmustetulla poskipakalla
Paino: 2,9 kg
Pääpu: 26", 28"
Toimitetaan polymeerisalkussa

Syrjäytymisestä, nuorisotakuusta ja muusta puuhastelusta

Suomi on muuttunut. Se on muuttunut niin isolla kädellä viimeisten vuosikymmenten aikana että pahaa tekee. Oli Euroopan unioni sitten Bildeberg-kokoustajien salaliitto länsieurooppalaisen palkkatason laske-
miseksi tai itäeurooppalaisen köyhän pelastus, se on muuttanut maailmaa sellaisella tahdilla, ettei vuonna 1994 sitä osannut arvata kukaan. Paitsi Paavo.

Suomalaiset työmarkkinat ovat muuttuneet. Pahiten tuo muutos on kolhinut nuoria. Työt, joihin ennen hypättiin peruskoulupohjalta kesätöihin, tekee nyt vuokrafirma pätäkötinä, ulkomainen työvoima aliurakointifirmois-
sa tai koneet Kiinaan.

Päijät-Hämeessä voisi maalareiden kouluttamisen lopettaa muutamaksi vuodeksi. Kokeneiden timpureiden perässä ei enää juokse apupoika oppimassa sisään ammattiin.

Ilmiö on tuttu laajemminkin. Tehtaita ei kohta ole kuin valokuvissa. Koulutuskaan ei enää takaa työtä. Vaivan lääkkeeksi hallitus lanseerasi kärkihankkeenaan nuorisotakuun. Sauli valittiin pressaksi, torvet soivat, kansa hurrasi ja lähdettiin yhdessä tuumin sotaan syrjäytymistä vastaan. Presidentin jalot puheet nuorista ja syrjäytymisestä tiivistyivät niksi-
pirkkavihkoksi keskiluokkaisille perheille ja hallituksen kärkihanke on toistaiseksi näky-
nyt lähinnä toisen asteen koulupaikkojen vähentymisenä.

Nuorten ja minun paksuissa kalloissa mätää ainakin pari asiaa:

Asia 1: Umpivanhentunut koulujärjestel-

mä. Harmaapäiset lehtorit istuttavat nuoria edelleen kuin kirkossa ja käskvät luovuttamaan älypuhelimet opettajalle niiden opetuksessa hyödyntämisen sijaan. Perinteisen kal-
tainen pönttääminen ei vain kaikille sovi.

Asia 2: Maailma, Suomi ja työmarkki-
nat ovat menneet sellaiselle mallille, että meitä nuoria ei enää kovin kauaa yksinkertaisesti jaksaa kiinnostaa!

Nuori ei ole iloinen veronmaksaja, kun hän huomaa, ettei lääkäriin ei pääse alle viikon jonotusajalla veromarkoista huolimatta.

Nuori ei ole iloinen työläinen, kun hän lukee lehdistä että työnantajat veisivät mielellään kesälomarahat, pekkaset ja päälle vielä helatorstait. Vaikka näillä hinnannousuilla ei meinaa raha riittää ruokaankaan.

Nuorta ei kiinnosta lähteä silppuduunehin pompoteltaviksi, kun hän tajuaa, että töiden loppuessa fasistinen valtionkoneisto juok-
suttaa häntä luukulta luukulle. Lopputulokse-
na käteen jää sama raha kuin olisi maannut sohvalla.

Kun mietin miten maani kohtelee minua ja muita työläisiä, isänmaallisuus ei ole ensimmäinen mieleeni juolahtava ajatus.

En ihmettele, jos joku haistattaa yhteiskunnalle pitkät. Tilastoista on jo nähtävissä, että osa nuorista jättäytyy kokonaan työn-
haun ulkopuolelle. Heidän touhuistaan ei tiedä kukaan mitään.

Lähes kaikki päättäjien toimet näiden nuorten eteen ovat olleet onnetonta puuhaste-
lua. Viimeisimpänä oppivelvollisuuden ulotta-

minen ammattikoulun ensimmäiselle luokalle. Niin kuin se mitään ratkaisisi.

Maailma, Eurooppa, Suomi ja työmarkki-
nat ovat kriisissä. Niin isossa kriisissä, että tarvittaisiin porvareiden trendisanaa lainatakseni rakennemuutosta. Tällä kertaa se ei tarkoittai-
si pienituloisiin kohdistuvia leikkauksia, vaan perustavaa laatua olevaa maailman valtara-
kenteiden uusimista. Lähtien talousjärjestel-
män sääntelystä ja päätyen työmarkkinoiden inhimillistämiseen.

Kauan sitten tehtaan patruunat tunsivat yhteiskuntavelvoitteensa, ylikansalliset sijoitusyhtiöt eivät tunne mitään. Talous ei enää ole ihmisiä varten, ihmiset ovat taloutta varten.

Tämä uskonto on hyväksytty poliittisessa kentässä niin oikealla kuin vasemmalla. Us-
kon synnyttämiä lieveilmiöitä vastaan moni nuori kapinoi. Kapitalismi, niin kuin myös-
kään koulun penkissä tuppisuuna istuminen, ei ole ihmisluonnon mukaista. Maailmassa on virhe.

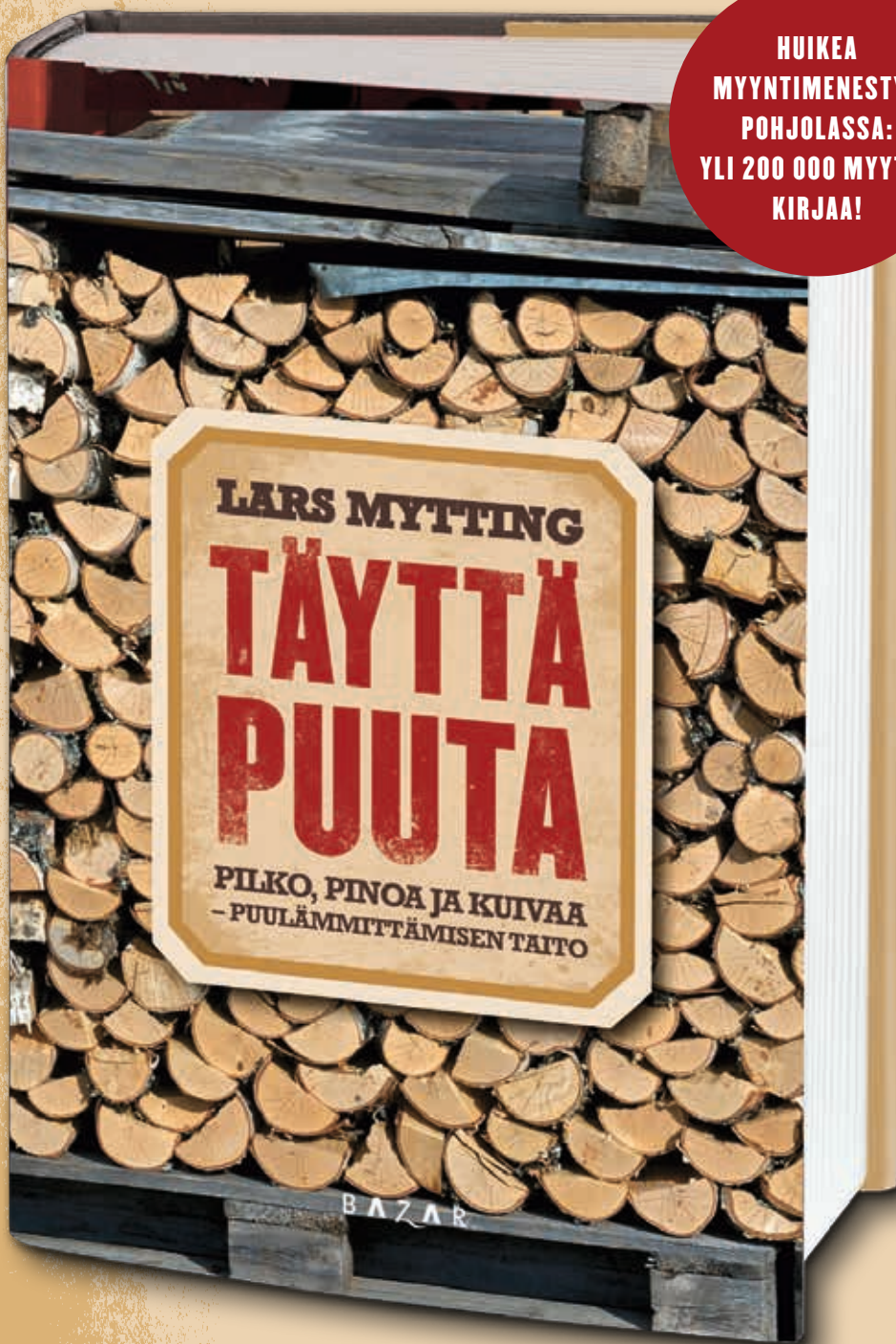
Ilkka Nisula

JOKO ALKAA KYLMETÄ?

KIRJA JOKA LÄMMITTÄÄ

HUIKEA
MYYNTIMENESTYS
POHJOLASSA:
YLI 200 000 MYTTYÄ
KIRJAA!

”Kuulostaa hullulta, mutta Mytting on kehrännyt kirjansa rakenteen ja sanottavansa niin, että sähkölämmitys-ihminenkin jää koukkuun. Tulee palava halu lähteä halkojenhakkuuseen tai ainakin saunanlämmitykseen. Sitä melkein kuulee kuivan polttopuun ritinän tulipesässä ja haistaa piipusta nousevan savun.”

TURUN SANOMAT

HYÖDYNNÄ
TARJOUS!

Rakentaja-lehden lukijoille
Täyttä puuta -kirja
Bazarin verkkokaupasta
www.bazarshop.fi

VAIN 22,90

(norm. 29,90)

ajalla 13.9.–10.10.2013.

Kampanjakoodi

TZR-HRM-LTU-YGT

Postimaksu on maksettu puolestasi.

BAZAR

WWW.BAZARKUSTANNUS.FI

